

НАРЕДБА № 6 ОТ 17 ЮНИ 2021 Г. ЗА КОМПЕТЕНТНОСТ НА МОРСКИТЕ ЛИЦА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

В сила от 29.06.2021 г.

Издадена от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията

Обн. ДВ. бр.54 от 29 Юни 2021г., изм. и доп. ДВ. бр.6 от 21 Януари 2022г.

Глава първа. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят минималните изисквания и националните стандарти:

1. за компетентност на морските лица, свързани с видовете правоспособности и длъжностите, които могат да се заемат с тези правоспособности, за придобиване на правоспособност, поддържане на квалификацията, специалната и допълнителната подготовка, условията и реда за освидетелстване и регистрация на морските лица с цел повишаване безопасността и здравето при работа, опазването на морската и речната среда и имущество на море и река;

2. към учебните заведения и центрoвете за професионална квалификация, извършващи подготовка и обучение по морски и речни специалности, за достигане на нормите за подготовка и компетентност на морските лица, по отношение на учебните програми, наличието и прилагането на система за управление на качеството на учебния процес, материалната база, квалификацията на преподавателите, инструкторите и оценителите и учебната практика;

3. към корабоприитежателите.

(2) С наредбата се определя редът за:

1. комплектуване на кораба с екипаж;

2. носене на вахтената служба на кораба от морските правоспособни лица;

3. признаване правото на граждани на държави - членки на Европейския съюз, да заемат длъжност на кораб, плаващ под българско знаме, получено в тези страни;

4. признаване правото на граждани на трети страни да заемат длъжност на кораб, плаващ под българско знаме, когато притежават един от следните документи:

а) свидетелство за правоспособност и/или свидетелство за професионална компетентност за работа на танкери, издадено от държава - членка на Европейския съюз;

б) свидетелство за правоспособност и/или свидетелство за професионална компетентност за работа на танкери, издадено от трета страна, призната от Европейския съюз;

в) свидетелство за правоспособност и/или свидетелство за професионална

компетентност за работа на танкери, издадено от друга страна по Международната конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците, 1978 г., както е изменена (Конвенция STCW), която е различна от посочените по-горе страни;

г) (В сила от 17.01.2022 г.) свидетелство за квалификация на Европейския съюз за корабоплаване по вътрешни водни пътища, издадено от държава - членка на Европейския съюз, или включено в списъка по чл. 118, т. 2 на признатите документи, издадени от трета страна.

(3) Контролът за спазване изискванията по тази наредба се осъществява от Изпълнителна агенция "Морска администрация" (ИАМА).

(4) В дейността си по прилагане на наредбата ИАМА поддържа и прилага система за управление на качеството.

(5) (В сила от 17.01.2022 г.) С наредбата се определят изискванията за придобиване на правоспособност и поддържане на квалификация на Европейския съюз за вътрешното корабоплаване на членовете на палубната команда, експертите по използването на втечен природен газ и експертите в областта на пътническото корабоплаване на плаващите по вътрешни водни пътища на Европа:

1. кораби с дължина (L) 20 m или повече;
2. кораби, при които произведението от дължината (L), широчината (B) и газенето (T) е обем от 100 m³ или повече;
3. влекачи и тласкачи, предназначени за влачене или тласкане на корабите, посочени в т. 1 и 2, или на плаващо оборудване, или за придвижването им на борд;
4. пътнически кораби или плаващо оборудване;
5. кораби, предназначени за превоз на опасни товари, за които се прилагат изискванията на Наредба № 16 от 20.06.2006 г. за обработка и превоз на опасни и/или замърсяващи товари по море и на опасни товари по вътрешните водни пътища (ДВ, бр. 53 от 2006 г.).

(6) С наредбата се определят изискванията за придобиване на правоспособност и поддържане на квалификация за водач на малък кораб в съответствие с изискванията на Резолюция 40 на Комитета по вътрешен транспорт към Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ООН).

(7) Наредбата не се прилага за екипажите на граничнополицейските кораби, на военните и спомагателните кораби на военноморския флот, както и на други държавни или експлоатирани от българската държава кораби, които се използват изключително с нетърговска цел - за осъществяване на държавни функции.

(8) (В сила от 17.01.2022 г.) Наредбата не се прилага за лицата, които участват в експлоатирането на фериботи, плаващи по вътрешни водни пътища, които не се движат самостоятелно, както и за лицата, които плават с цел спорт и развлечение, с изключение на водачите на малък кораб по ал. 6.

Чл. 2. (1) Морски лица са лицата, които имат необходимата подготовка и притежават свидетелство за правоспособност, свидетелство за професионална

компетентност или друг равностоеен документ, придобити по реда на тази наредба, и заемат длъжности на кораб или на брега.

(2) Компетентност на морските лица е способността им да изпълняват задълженията си на борда на кораба в съответствие с нормативните изисквания и при наличие на необходимите знания, умения и опит, а за длъжностите, за които това се изисква - и наличие на правоспособност, съответстваща на функциите им и на нивото на отговорност.

(3) Морски правоспособни лица за морско корабоплаване или корабоплаване по вътрешни водни пътища на Европа са лицата, които притежават свидетелство за правоспособност, свидетелство за професионална компетентност или друг равностоеен документ, придобити или признати при условията и по реда на тази наредба.

Чл. 3. (1) Всички морски лица се обучават и освидетелстват, както е посочено в тази наредба и:

1. за морско корабоплаване - в съответствие с изискванията на Международната конвенция за вахтената служба и нормите за подготовка и освидетелстване на моряците от 1978 г., както е изменена, наричана по-нататък "Конвенция STCW", и на Директива 2008/106/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно минималното ниво на обучение на морските лица (ОВ, L 323 от 2008 г.), изменена с Директива 2012/35/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. (ОВ, L 343 от 2012 г.), изменена с Директива 2019/1159/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. (ОВ, L 188 от 2019 г.), наричана по-нататък "Директива 2008/106/ЕО";

2. (В сила от 17.01.2022 г.) за корабоплаване по вътрешните водни пътища на Европа - в съответствие с препоръките за подготовка на водачите на кораби и снабдяването им със свидетелства за правоспособност за международното корабоплаване на Комитета по вътрешен транспорт към Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ООН), Дунавската комисия и Директива 2017/2397/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. относно признаването на професионалните квалификации за вътрешното корабоплаване и за отмяна на директиви 91/672/ЕИО и 96/50/ЕО на Съвета (ОВ, L 345 от 2017 г.).

(2) Националните стандарти за компетентност на морските лица се определят от изпълнителния директор на ИАМА и се публикуват на интернет страницата на ИАМА.

Глава втора.

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРАВОСПОСОБНОСТ, ПЛАВАТЕЛЕН СТАЖ И ЗДРАВΟΣЛОВНА ГОДНОСТ

Раздел I.

Изисквания за придобиване на правоспособност

Чл. 4. (1) За придобиване на правоспособност могат да кандидатстват лица:

1. навършили 18 години или възраст, определена в изискването за придобиване на съответната правоспособност;
2. здравословно годни за работа на кораб;
3. с одобрено образование или завършили одобрен курс;
4. притежаващи плавателен стаж, когато се изисква такъв.

(2) Морските лица, които ще работят на морски кораби или кораби за спорт и развлечение, използвани с търговска цел на море, преминават допълнителна подготовка в зависимост от заеманата длъжност съгласно приложение № 1. Допълнителната подготовка може да бъде включена в образователната програма по морски специалности или премината в отделен курс. Допълнителната подготовка се удостоверява с издадено от ИАМА свидетелство.

(3) Морските лица, които ще работят на определен тип морски кораби, като пътнически кораби, ро-ро пътнически кораби, нефтени танкери, химикаловози, газовози, кораби с дедуейт над 150 000 тона и други кораби със специфични маневрени качества, освен подготовката по ал. 2 преминават и специална подготовка в зависимост от заеманата длъжност и типа кораб съгласно приложение № 1.

(4) (В сила от 17.01.2022 г.) Морските лица, които ще работят на речни кораби, в зависимост от заеманата длъжност и типа кораб преминават специална и допълнителна подготовка в съответствие с глава пета.

Чл. 5. Длъжностите на кораби, плаващи по вътрешните води на Република България, се заемат от лица, притежаващи правоспособност за морско корабоплаване или за корабоплаване по вътрешни водни пътища.

Чл. 6. Морските лица придобиват правоспособност при наличие на:

1. диплома за завършено одобрено образование;
2. свидетелство за предходна правоспособност, когато се изисква такава;
3. документ, удостоверяващ наличието на плавателен стаж;
4. удостоверение за успешно завършен подготвителен курс, одобрен от ИАМА, когато се изисква такава;
5. медицинско свидетелство за здравословна годност съгласно глава втора, раздел III;
6. премината учебно-производствена практика, учебна плавателна практика и/или учебен плавателен стаж, документирани в дневник за практическа подготовка в зависимост от придобиваната правоспособност;
7. одобрен протокол за успешно положен изпит, когато се изисква такъв.

Чл. 7. Изпитите за придобиване на правоспособност, отмяна на ограничение или за потвърждаване на правоспособност се провеждат по ред, определен в глава шеста, раздел III.

Раздел II. Плавателен стаж

Чл. 8. (1) Плавателен стаж на морско лице е действителното време, прослужено на търговски кораб по време на експлоатацията му, свързано с изпълнение на функциите, определени за съответната длъжност.

(2) За плавателен стаж на море се признава и времето, прослужено на кораб при:

1. провеждане на учебно-производствена практика, учебна плавателна практика и плаване като стажант на кораб в експлоатация под ръководството на инструктор, капитана, назначен от него офицер, главния механик или друго квалифицирано лице - само за придобиване на първоначална правоспособност или за отменяне на ограничение за заемане на определена длъжност;

2. зимуване - до 3 месеца само за потвърждаване на правоспособността;

3. ремонт и докуване - до 3 месеца;

4. изпълнение на задължения като: пилот, капитан/механик на влекач, служител от специализираната администрация на ИАМА или на призната класификационна организация, инспектор по разследване на произшествия в корабоплаването от Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт, преподавател на одобрен навигационен тренажор или на одобрен тренажор - машинно отделение, одобрен тренажор - GMDSS, оператор на система за управление на корабния трафик или суперинтендант на корабоплавателна компания - само за потвърждаване на правоспособността, което се отразява в регистъра по чл. 95, т. 4;

5. (изм. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) изпълнение на задължения на специалните видове кораби по смисъла на чл. 5, ал. 1 от Кодекса на търговското корабоплаване, при наличие на документ за надлежно окомплектоване на кораба с екипаж, издаден съгласно Правило 14 на Глава V на Международната конвенция за безопасност на човешкия живот на море от 1974 г. (SOLAS), както е изменена с Протокола от 1988 г., изготвена в Лондон на 1 ноември 1974 г. (ратифицирана с указ - ДВ, бр. 61 от 1983 г.) (ДВ, бр. 12 от 2005 г.) - само за потвърждаване на правоспособността по чл. 32, т. 1 - 7, чл. 34, т. 1 - 6 и чл. 37.

(3) Оценката на плавателния стаж по ал. 2 за изпълнение на функциите, определени за съответната длъжност, се извършва и удостоверява във формата съгласно приложение № 2.

(4) Плавателният стаж за работа на море се отчита по данните, вписани при постъпване на длъжност на кораб чрез запис в моряшкия паспорт и/или записа на

капитана на кораба в моряшката книжка за работа на море (приложение № 3) или други документи, удостоверяващи периода на работа и заеманата длъжност.

(5) (В сила от 17.01.2022 г.) Плавателният стаж за работа по вътрешни водни пътища се отчита по данните за плавателния стаж и брой преминавания в участъци от вътрешни водни пътища със специфични рискове, вписани при постъпване на длъжност на кораб, чрез записа на капитана на кораба в служебната книжка за работа по вътрешни водни пътища, удостоверяващ периода на работа и заеманата длъжност.

(6) (В сила от 17.01.2022 г.) Плавателният стаж, придобит по вътрешните водни пътища на всяка от държавите членки, се отчита по реда на ал. 5. За вътрешните водни пътища, които не попадат изцяло в рамките на територията на Европейския съюз, се взема предвид и плавателният стаж, придобит по участъците извън територията на Европейския съюз.

Чл. 9. (1) Плавателният стаж за работа на море се изчислява в дни, месеци и години според:

1. вида и тонажа на кораба;
2. района на плаване;
3. пропусивната мощност на корабната силова уредба (КСУ);
4. изпълняваната длъжност на кораба.

(2) Един месец плавателен стаж е равен на календарен месец или на 30 дни, когато е съставен от сумиране на периоди, по-малки от един календарен месец.

(3) Плавателният стаж за работа на море се удостоверява с моряшка книжка или с удостоверение за плавателен стаж (приложение № 4), издадено от съответната териториална дирекция "Морска администрация" (ДМА) в ИАМА по заявяване на услугата.

(4) Моряшка книжка се издава на български морски лица, както и на студенти и ученици по морски специалности в български учебни заведения, които ще провеждат плавателен стаж. Моряшка книжка се издава след преминалата основна подготовка по морска безопасност.

Чл. 10. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Плавателният стаж, прослужен на корабите, посочени в чл. 1, ал. 5, се записва в един корабен дневник съгласно образеца в Приложение V на Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/182 на Комисията от 14 януари 2020 г. относно образци за професионалните квалификации в областта на вътрешното корабоплаване (ОВ, L 38, 11.2.2020 г.) или корабен дневник, признат съгласно чл. 117.

(2) Служебна книжка за работа по вътрешни водни пътища се издава на морски лица, придобили правоспособност в корабоплаването по вътрешни водни пътища по реда на глава пета.

(3) Служебната книжка по ал. 2 се издава по образец в зависимост от придобитата правоспособност в корабоплаването по вътрешни водни пътища и се подпечатва с печат на ИАМА с изображение на държавния герб:

1. за капитан - съгласно Приложение IV на Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/182 на Комисията от 14 януари 2020 г. относно образци за професионалните квалификации в областта на вътрешното корабоплаване (ОВ, L 38, 11.2.2020 г.);

2. за член на екипажа, различен от капитан - съгласно Приложение II на Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/182 на Комисията от 14 януари 2020 г. относно образци за професионалните квалификации в областта на вътрешното корабоплаване.

(4) По искане на член на екипажа след извършена проверка на истинността и валидността на всички необходими документи съответната дирекция "Речен надзор" (ДРН) в ИАМА по заявяване на услугата валидира в служебната книжка по ал. 2 или в служебната книжка, призната по реда на глава девета, данните за плавателния стаж и осъществените плавания през период до 15 месеца преди датата на искането.

(5) Морско лице може да притежава една валидна служебна книжка. При въвеждане на електронни служебни книжки, електронни корабни дневници и процедури за гарантиране истинността на документите за плаване по вътрешните водни пътища данните по ал. 4 за плавателния стаж и осъществените плавания могат да бъдат валидирани без допълнителни проверки.

Чл. 11. (1) Времето на учебно-производствената практика, на учебната плавателна практика и на плаването като стажант в морското корабоплаване се признава за плавателен стаж за придобиване на първоначална правоспособност. Плавателната практика като стажант трябва да бъде проведена не по-рано от 5 години преди придобиване на правоспособността.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) За придобиване на правоспособност от оперативно ниво на отговорност в морското корабоплаване и след одобрение от директора на съответната ДМА се допуска до 3 месеца от учебната плавателна практика да се извърши на кораби от местно плаване, както следва:

1. катери на учебното заведение - до 15 дни;
2. фериботи, самоходни шалани - до 15 дни;
3. ветроходни учебни кораби и бункеровчици - до 3 месеца;
4. влекачи и катери - до 1 месец;
5. научноизследователски кораби и плаващи кранове - до 1 месец;
6. кораби на подводни криле, катамарани, пътнически кораби - до 3 месеца.

(3) Изпълнението на задачите от програмата за практическа подготовка на борда на кораба по време на учебно-производствената практика, учебната плавателна практика и плаването като стажант се извършват след преминаване на съответната теоретична подготовка и се отразяват в дневник за практическа подготовка.

(4) Формата на дневника и програмите за провеждането на практическата подготовка се утвърждават от изпълнителния директор на ИАМА или упълномощено от него лице.

(5) Дневникът се регистрира в съответната ДМА по заявяване на услугата преди началото на учебната плавателна практика или учебен стаж.

(6) Изпълнението на всяка една от задачите за практическа подготовка, отразени в дневника, се потвърждава от лицето, под чието ръководство е проведена учебната плавателна практика или плаването като стажант.

(7) Учебната плавателна практика и плаването като стажант се считат за успешно проведени, когато след приключването им дневникът за практическа подготовка е оценен положително от комисия на съответната ДМА. Оценката е положителна, когато практическата подготовка е проведена по одобрената програма, с необходимата продължителност и кандидатът демонстрира съответстващи на стандартите знания и умения.

Раздел III. Здравословна годност

Чл. 12. (1) Всеки член на екипажа на търговски кораб и кораб за спорт, туризъм и развлечение, използвани с търговска цел и плаващи под българско знаме, или кандидат за свидетелство за правоспособност или свидетелство за професионална компетентност трябва да отговаря на нормите за здравословна годност за заемане на съответната длъжност.

(2) Здравословната годност на морските лица се установява и удостоверява при условията и по реда на Наредба № Н-11 от 30.04.2014 г. за определяне на изискванията за здравословна годност на морските лица в Република България (ДВ, бр. 41 от 2014 г.).

(3) Издаването, регистрацията и контролът на издаваните от лечебните заведения свидетелства за здравословна годност се осъществяват в съответствие със системата от процедури, въведени в съответното лечебно заведение.

(4) Освидетелстването и издаването на медицинско свидетелство за здравословна годност могат да се извършват и от лечебно заведение или медицинско лице, одобрено от администрацията на някоя от държавите - членки на Европейския съюз, и от трета страна, с която Република България има споразумение по Правило I/10 от Конвенция STCW, когато морското лице се намира зад граница и срокът на валидност на свидетелството му по ал. 2 или вписаният в служебната книжка срок е изтекъл.

(5) Медицинските свидетелства се регистрират в ДМА/ДРН, като в служебната книжка се вписват наименованието на лечебното заведение, издало свидетелството; номерът, под който свидетелството е регистрирано в него; датата на издаване; срокът на валидност и ограниченията, ако има такива. Данните се вписват и в електронния регистър на морските лица.

(6) Ограниченията по ал. 5 се вписват в свидетелството за правоспособност на лицето или в потвърждението по Правило I/10 от Конвенция STCW78, както е изменена.

(7) При изтичане срока на валидност на медицинското свидетелство за

здравословна годност лицето е длъжно да премине отново освидетелстване и да представи новото си медицинско свидетелство в ДМА/ДРН.

Чл. 13. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Кандидат за свидетелство за квалификация на Европейския съюз за корабоплаване по вътрешни водни пътища представя медицинско свидетелство, издадено до три месеца преди датата на подаване на заявлението в съответната ДРН.

(2) Изпълнителна агенция "Морска администрация", работодателите и капитаните на кораби могат да изискват от всеки член на палубната команда на кораб, плаващ по вътрешни водни пътища, да доказва здравословната си годност винаги когато има обективни данни, че член на палубната команда вече не отговаря на изискванията за издаване на свидетелство за квалификация на Европейския съюз по отношение на здравословната годност.

Чл. 14. (1) Изпълнителният директор на ИАМА или упълномощено от него лице признава медицински свидетелства, издадени от друга държава по реда на чл. 12, ал. 4, с цел разрешаване на морски лица да служат на борда на корабите, плаващи под българско знаме.

(2) Признаването по ал. 1 се извършва в едномесечен срок от постъпването на потвърждение за автентичност на свидетелството от органа, издал същото. Отказът за признаване на валидно свидетелство е мотивиран и подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Информация относно процедурата за обжалване се публикува на интернет страницата на ИАМА.

Глава трета.

КОМПЛЕКТУВАНЕ НА КОРАБИТЕ С ЕКИПАЖ. КОРАБНИ ДЛЪЖНОСТИ

Чл. 15. (1) Екипажът на всеки кораб, плаващ под българско знаме, включва достатъчен брой морски правоспособни лица, необходими за осигуряване на безопасността, сигурността и опазването на морската среда от замърсяване.

(2) (В сила от 17.01.2022 г.) Минималният брой на правоспособните морски лица в екипажа на търговски кораб и кораби за спорт, туризъм и развлечение, използвани с търговска цел, е не по-малко от определените в приложение № 5 и приложение № 6, като техните длъжности се определят в зависимост от района на плаване, тонажа, мощността и типа на корабната силова уредба.

(3) Изпълнителният директор на ИАМА или упълномощено от него лице може да разреши съвместяване на длъжности или промяна на броя на морските правоспособни лица във вахтите или смените на кораби с ограничен район или продължителност на плаване, с автоматизирана силова уредба, с централен пулт за управление, с опростено управление или особена конструкция.

Чл. 16. (1) При извършване на далечно плаване екипажът на корабите с

големина 500 бруто тона (БТ) и повече, на пътническите кораби, включително високоскоростните, както и на плаващите съоръжения, които попадат в обхвата на Международния кодекс за сигурност на кораби и пристанищни съоръжения, задължително включва корабен офицер по сигурността, който е завършил необходимата специална подготовка.

(2) Корабопритежателят може да възложи на член на екипажа от управленско или от оперативно ниво при изпълнение на неговите функции да изпълнява и функциите на корабен офицер по сигурността.

Чл. 17. (1) Корабопритежателят или операторът определя подходящ, общоразбираем за членовете на екипажа работен език на борда на кораба, който се вписва в корабния дневник.

(2) Членовете на екипажа на морските пътнически кораби трябва да владеят английски език за общуване с пътниците в степен, осигуряваща безопасността на кораба и лицата на борда, в случай на аварийна ситуация.

Чл. 18. Морските правоспособни лица от екипажа на морски кораб заемат длъжности, класифицирани в следните нива на отговорност:

1. управленско ниво - ниво на отговорност, при което се изпълняват функциите, определени за длъжностите капитан, старши помощник-капитан, главен механик и втори механик, и се осъществява контрол за правилното изпълнение на всички функции, попадащи в кръга на съответната отговорност от оперативно или изпълнителско ниво;

2. оперативно ниво - ниво на отговорност, при което се изпълняват функциите, определени за длъжностите вахтен помощник-капитан, вахтен механик или дежурен механик на необслужвано машинно отделение, електромеханик или радиооператор, и в съответствие с писмени процедури под ръководството на лице, заемащо длъжност от управленско ниво, се осъществява пряк контрол за правилното изпълнение на всички функции, попадащи в кръга на отговорност от изпълнителско ниво;

3. изпълнителско ниво - ниво на отговорност, при което се изпълняват възложени задачи или функции под ръководството на лице, заемащо длъжност от управленско или оперативно ниво.

Чл. 19. (1) Дейностите, изпълнявани от морските правоспособни лица, свързани с експлоатацията на кораба, безопасността и здравето при работа на море и река, опазването на морската и речната среда и имуществото на море и река, са обособени във функции, както следва:

1. корабоводене;
2. обработка и поддръждане на товара;
3. управление експлоатацията на кораба и грижа за лицата на борда;
4. морско инженерство;
5. електрообзавеждане, електронна апаратура и системи за управление;

6. техническо поддържане и ремонт;

7. радиосвързки.

(2) Дейностите, свързани с изпълнението на мерките по сигурността, се извършват съобразно корабния план по сигурността и се прилагат съвместно с другите дейности по всички функции.

(3) Морските правоспособни лица при заемането на длъжност на борда на морски кораб изпълняват определените им функции в съответните нива на отговорност.

Чл. 20. Морско правоспособно лице може да заема всяка длъжност на кораба, за която съгласно тази наредба се изисква равна или по-ниска правоспособност от тази, която лицето притежава, ако отговаря на останалите изисквания за заемане на длъжността.

Чл. 21. (1) Изпълнителният директор на ИАМА или упълномощено от него лице може по изключение да разреши на определено морско правоспособно лице да заема на борда на определен морски кораб, плаващ под българско знаме, длъжност с една степен по-висока от длъжността, която лицето може да заема.

(2) В случаите по ал. 1 на лицето се издава писмено разрешение за срок не по-дълъг от 6 месеца, като за заемане на длъжност корабен готвач срокът е до 1 месец.

(3) Разрешението по ал. 1 е еднократно и се издава само когато:

1. по този начин не се създава опасност за човешкия живот, околната среда и имуществото на море;

2. лицето, на което се издава разрешението, има плавателен стаж най-малко равен на плавателния стаж, изискван за придобиване на следващата правоспособност;

3. разрешението е поискано от корабпритежателя.

(4) Изключението по ал. 1 за заемане на длъжност радиотелефонист и радиооператор за Световната морска система за бедствие и безопасност (СМСББ) се прилага само при условията на чл. 48 от Радио правилата на Международния съюз по далекосъобщенията.

(5) Изключението по ал. 1 не се прилага за заемане на длъжност капитан или главен механик освен при изключителни обстоятелства до пристигане на кораба в първото пристанище.

(6) Издадените разрешения се вписват в регистъра на морските лица.

(7) Списък на издадените през предходната година разрешения се изпраща за сведение на генералния секретар на Международната морска организация и на Европейската комисия от ИАМА.

Чл. 22. (1) Всички морски лица, заемащи длъжност на кораб, за която се изисква наличие на правоспособност, трябва да притежават свидетелство за правоспособност и/или свидетелство за професионална компетентност, издадено или признато по реда на тази наредба, с необходимите потвърждения, както и документи

за преминалата допълнителна и/или специална подготовка, когато те се изискват за съответната длъжност.

(2) Документите по ал. 1 на морските лица, заемащи длъжност на кораби, плаващи на море, моряшката книжка и медицинското свидетелство със срок на валидност най-малко равен на очакваната продължителност на предстоящия рейс трябва да се намират на хартиен носител или в цифров формат по всяко време на борда на кораба, когато той е в експлоатация.

(3) Документите по ал. 1 на морските лица, заемащи длъжности на кораби, плаващи по вътрешните водни пътища, и служебната книжка трябва да се намират по всяко време на борда на кораба, когато той е в експлоатация.

(4) Свидетелствата за правоспособност на членовете на палубната команда на кораб, плаващ по вътрешни водни пътища на Европа, с изключение на капитана на кораба, се издават под формата на единен документ, съчетаващ свидетелството за квалификация на Европейския съюз и служебната книжка, съгласно образеца в Приложение II на Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/182 на Комисията от 14 януари 2020 г. относно образци за професионалните квалификации в областта на вътрешното корабоплаване.

Чл. 23. (1) За работа на морски кораби, плаващи под българско знаме, свидетелствата за правоспособност, свидетелствата за професионална компетентност и другите равностойни документи за допълнителна и специална подготовка, издадени на хартиен носител или в цифров формат от администрация на държава - членка на Европейския съюз, се признават наравно с българските свидетелства, независимо от гражданството на морските лица.

(2) Свидетелствата за правоспособност, свидетелствата за професионална компетентност и другите равностойни документи за допълнителна и специална подготовка, издадени от администрация на друга страна по Конвенция STCW, се признават по реда на глава девета.

(3) За издаване на потвърждение на свидетелство за правоспособност по ал. 1 и 2, когато лицето ще заема длъжност от управленско ниво на борда на кораб, то следва да удостовери познания в областта на морското законодателство, приложимо в Република България.

(4) Когато на кораба за работен език е обявен българският език, членовете на екипажа, които не са български граждани, трябва да владеят български език за ефективно комуникиране в аварийни ситуации.

(5) Изпълнителният директор на ИАМА може да разреши за срок до 3 месеца работа на морски кораб, плаващ под българско знаме, на морско лице, което притежава валидно свидетелство за правоспособност, издадено или потвърдено от друга държава - членка на Европейския съюз, за което е поискано потвърждение за автентичност от органа, издал същото, с оглед признаването му от ИАМА. Морското лице следва да представи документ за подаденото искане за потвърждение за автентичността на свидетелството.

Чл. 24. Не се признават свидетелства за правоспособност, свидетелства за професионална компетентност и други равностойни документи за работа на морски кораби, издадени от администрация на държава, която не е страна по Конвенция STCW.

Чл. 25. (1) Свидетелството за правоспособност за работа на кораби, плаващи по вътрешните водни пътища, издадено в държава - членка на Европейския съюз, се признава за валидно наравно с българските свидетелства, като се отчитат ограниченията, вписани в него.

(2) Свидетелството за правоспособност за работа на кораби, плаващи по вътрешните водни пътища, издадено от администрацията на държава, която не е членка на Европейския съюз, се признава за валидно по реда на глава девета, като се отчитат ограниченията за категориите кораби, вписани в него.

Чл. 26. Директорите на съответните ДМА издават потвърждение на свидетелствата за правоспособност по чл. 23 по реда на глава девета.

Чл. 27. Длъжностите в морското корабоплаване за управление и експлоатация на морски кораби, за които се изисква свидетелство за правоспособност и/или свидетелство за професионална компетентност, са:

1. капитан на кораб;
2. старши помощник-капитан;
3. вахтен помощник-капитан;
4. боцман, палубен;
5. рулеви;
6. (зал. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.)

Чл. 28. Длъжностите в морското корабоплаване за експлоатация и поддържане на корабни силови уредби, за които се изисква свидетелство за правоспособност и/или свидетелство за професионална компетентност, са:

1. главен механик на кораб;
2. втори механик на кораб;
3. вахтен механик;
4. машинен боцман;
5. корабен моторист;
6. електромеханик на кораб;
7. електротехник;
8. помпиер.

Чл. 29. Длъжностите в морското корабоплаване за поддържане и работа с корабни технически средства за Световната морска система за бедствие и

безопасност (СМСББ) са:

1. радиоелектроник за СМСББ;
2. радиооператор за СМСББ.

Чл. 30. Длъжностите със специфични изисквания са:

1. пилот;
2. капитан на влекач;
3. девиатор;
4. капитан на плаващо техническо средство;
5. офицер по сигурността;
6. шкипер;
7. капитан на риболовен кораб;
8. механик на риболовен кораб;
9. корабен готвач.

Чл. 31. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Длъжностите за работа на кораби, превозващи товари и пътници по вътрешните водни пътища на Европа, са:

1. капитан;
2. щурман;
3. старши моряк;
4. моряк;
5. стажант;
6. палубен моряк;
7. механик.

(2) Длъжността за управление и експлоатация на малък кораб по вътрешните водни пътища на Европа е водач на малък кораб.

Глава четвърта.

ПРАВОСПОСОБНОСТИ И ПРАВА ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТИ В МОРСКОТО КОРАБОПЛАВАНЕ

Раздел I.

Правоспособности и права за заемане на длъжности в морското корабоплаване

Чл. 32. Правоспособностите в морското корабоплаване за управление и експлоатация на морски кораби са:

1. капитан далечно плаване на кораб над 3000 БТ;
2. капитан далечно плаване на кораб от 500 БТ до 3000 БТ;
3. капитан на кораб до 500 БТ в крайбрежно плаване;
4. старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ;
5. старши помощник-капитан на кораб от 500 БТ до 3000 БТ;

6. вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ;
7. вахтен помощник-капитан на кораб до 500 БТ крайбрежно плаване;
8. квалифициран моряк палубна команда;
9. корабен рулеви.

Чл. 33. Морските лица придобиват правоспособност по чл. 32, след като изпълнят следните изисквания:

1. за капитан далечно плаване на кораб над 3000 БТ:

а) висше образование по специалност "Корабоводене" - образователно-квалификационна степен бакалавър и успешно завършен курс, одобрен от ИАМА, по програма, покриваща изискванията на Международната морска организация (ИМО) моделен курс 7.01 или образователно-квалификационна степен магистър;

б) свидетелство за правоспособност капитан далечно плаване на кораб от 500 БТ до 3000 БТ или старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ, или вахтен помощник-капитан на кораб с тонаж над 500 БТ;

в) плавателен стаж 36 месеца в далечно плаване на длъжност вахтен помощник-капитан на кораб над 3000 БТ, като този срок може да бъде съкратен до 24 месеца, ако най-малко 12 месеца от тях са на длъжност старши помощник-капитан на кораби над 3000 БТ или 12 месеца като капитан на кораб от 500 до 3000 БТ;

г) успешно завършен подготвителен курс за управленско ниво по одобрена от ИАМА програма, ако не е преминал такъв за придобиване на предходната правоспособност;

д) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

2. за капитан далечно плаване на кораб от 500 БТ до 3000 БТ:

а) висше образование, специалност "Корабоводене" - образователно-квалификационна степен бакалавър или средно образование, с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско" в съответствие с изискванията на глава А-II/4 и А-II/5 от Кодекса STCW;

б) свидетелство за правоспособност старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ или старши помощник-капитан на кораб от 500 до 3000 БТ или вахтен помощник-капитан на кораб с тонаж над 500 БТ;

в) плавателен стаж 36 месеца в далечно плаване на длъжност вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ, като този срок може да бъде съкратен до 24 месеца, ако най-малко 12 месеца от тях са на длъжност старши помощник-капитан на кораби над 500 БТ в далечно плаване;

г) успешно завършен курс, одобрен от ИАМА, по програма, покриваща изискванията на ИМО моделен курс 7.01, ако не притежава образователно-квалификационна степен магистър;

д) успешно завършен подготвителен курс за управленско ниво по одобрена от ИАМА програма, ако не е преминал такъв за придобиване на предходната правоспособност;

е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1, когато лицето не

притежава свидетелство за правоспособност старши помощник-капитан над 3000 БТ;

3. за капитан на кораб до 500 БТ в крайбрежно плаване:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско" в съответствие с изискванията на глава А-II/4 и А-II/5 от Кодекса STCW;

б) свидетелство за правоспособност вахтен помощник-капитан над 500 БТ или вахтен помощник-капитан до 500 БТ в крайбрежно плаване;

в) плавателен стаж 12 месеца в крайбрежно плаване на длъжност вахтен помощник-капитан;

г) възраст не по-малка от 20 години;

д) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

4. за старши помощник-капитан на кораб над 3000 БТ:

а) висше образование, специалност "Корабоводене" - образователно-квалификационна степен бакалавър, или средно образование и трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско" в съответствие с изискванията на глава А-II/4 и А-II/5 от Кодекса STCW;

б) свидетелство за правоспособност вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ;

в) плавателен стаж от:

аа) 12 месеца в далечно плаване на длъжност вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ, когато лицето има висше образование, или

бб) 24 месеца в далечно плаване на длъжност вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ, когато лицето има средно образование, с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско";

г) успешно завършен курс, одобрен от ИАМА, по програма, покриваща изискванията на ИМО моделен курс 7.01, ако не притежава образователно-квалификационна степен магистър;

д) успешно завършен подготвителен курс за управленско ниво по одобрена от ИАМА програма;

е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

5. за старши помощник-капитан на кораб от 500 до 3000 БТ:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско" в съответствие с изискванията на глава А-II/4 и А-II/5 от Кодекса STCW;

б) свидетелство за правоспособност вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ;

в) плавателен стаж 12 месеца в далечно плаване на длъжност вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ;

г) успешно завършен курс, одобрен от ИАМА, по програма, покриваща изискванията на ИМО моделен курс 7.01, ако не притежава образователно-квалификационна степен магистър по специалност "Корабоводене - морско";

д) успешно завършен подготвителен курс за управленско ниво по одобрена от

ИАМА програма;

е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

б. за вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ:

а) висше образование, специалност "Корабоводене", степен бакалавър, или средно образование и придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско";

б) надлежно свидетелство за професионална компетентност "корабен рулеви", когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско" в съответствие с изискванията на глава А-II/4 и А-II/5 от Кодекса STCW;

в) плавателен стаж от:

аа) 12 месеца учебна плавателна практика, от които не по-малко от 6 месеца като стажант вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ в далечно плаване, когато лицето има висше образование, или

бб) 30 месеца на длъжност рулеви на кораби над 500 БТ и 6 месеца като стажант вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ в далечно плаване, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско";

г) успешно завършен курс, одобрен от ИАМА, по програма, допълваща образователната програма до изискванията на ИМО моделен курс 7.03 за лицата със средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско";

д) заверен от съответната ДМА дневник за практическа подготовка;

е) успешно положен изпит пред ИАМА за правоспособност "корабен радиооператор обща категория за СМСББ";

ж) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

7. за вахтен помощник-капитан на кораб до 500 БТ в крайбрежно плаване:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско" в съответствие с изискванията на глава А-II/4 и А-II/5 от Кодекса STCW или средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИАМА;

б) надлежно свидетелство за професионална компетентност "корабен рулеви";

в) плавателен стаж от:

аа) 12 месеца на длъжност рулеви на кораби над 40 БТ и 3 месеца учебен плавателен стаж, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско", или

бб) 36 месеца плавателен стаж на длъжност в палубна команда, от които 12 месеца на длъжност рулеви на кораби над 40 БТ и 3 месеца учебен плавателен стаж, когато лицето има средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИАМА;

г) успешно положен изпит пред ИАМА за правоспособност "корабен радиооператор ограничена категория за СМСББ";

д) заверен от съответната ДМА дневник за практическа подготовка;

е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

8. за квалифициран моряк палубна команда:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско" в съответствие с изискванията на глава А-II/4 и А-II/5 от Кодекса STCW или средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИАМА;

б) надлежно свидетелство за професионална компетентност "корабен рулеви";

в) плавателен стаж не по-малко от 12 месеца на длъжност рулеви или член на палубна команда на кораби над 500 БТ, изпълнен след придобиване на професионалната компетентност по буква "б";

г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

9. за корабен рулеви:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско" в съответствие с изискванията на глава А-II/4 и А-II/5 от Кодекса STCW или средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИАМА;

б) плавателен стаж от:

аа) 2 месеца учебна плавателна практика в курса на обучение, документирана в заверен от съответната ДМА дневник за практическа подготовка, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско", или

бб) 6 месеца на длъжност в палубна команда на кораби над 500 БТ;

в) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1, когато лицето има средно образование и завършен одобрен от ИАМА подготвителен курс.

Чл. 34. Правоспособностите в морското корабоплаване за експлоатация и поддържане на корабни силови уредби (КСУ) са:

1. главен механик на кораб с КСУ над 3000 kW;
2. главен механик на кораб с КСУ от 750 kW до 3000 kW;
3. втори механик на кораб с КСУ над 3000 kW;
4. втори механик на кораб с КСУ от 750 kW до 3000 kW;
5. вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW;
6. корабен електромеханик;
7. квалифициран моряк машинна команда;
8. корабен моторист;
9. корабен електротехник.

Чл. 35. Морските лица придобиват правоспособност по чл. 34, след като изпълнят следните изисквания:

1. за главен механик на кораб с КСУ над 3000 kW:

а) висше образование по специалност "Корабни машини и механизми" -

образователно-квалификационна степен бакалавър и успешно завършен курс, одобрен от ИАМА, по програма, покриваща изискванията на ИМО моделен курс 7.02, или образователно-квалификационна степен магистър, и

б) свидетелство за правоспособност главен механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW или втори механик на кораб с КСУ над 3000 kW, или вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW;

в) плавателен стаж 36 месеца на длъжност вахтен механик на кораб с КСУ над 3000 kW, като този срок може да бъде съкратен до 24 месеца, ако най-малко 12 месеца от тях са на длъжност втори механик на кораби с КСУ над 3000 kW или 12 месеца като главен механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW;

г) успешно завършен подготвителен курс за управленско ниво по одобрена от ИАМА програма, ако не е преминал такъв за придобиване на предходната правоспособност;

д) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

2. за главен механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW:

а) висше образование по специалност "Корабни машини и механизми", степен бакалавър, или средно образование и придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабни машини и механизми" в съответствие с изискванията на глава А-III/4 и А-III/5 от Кодекса STCW;

б) свидетелство за правоспособност втори механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW или втори механик на кораби с КСУ над 3000 kW;

в) плавателен стаж 12 месеца на длъжност втори механик на кораб с пропусивна мощност на КСУ над 750 kW;

г) успешно завършен курс, одобрен от ИАМА, по програма, покриваща изискванията на ИМО моделен курс 7.02;

д) успешно завършен подготвителен курс за управленско ниво по одобрена от ИАМА програма, ако не е преминал такъв за придобиване на предходната правоспособност;

е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1, когато не притежава правоспособност втори механик на кораби с КСУ над 3000 kW;

3. за втори механик на кораб с КСУ над 3000 kW:

а) висше образование по специалност "Корабни машини и механизми", степен бакалавър, или средно образование и трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабни машини и механизми" в съответствие с изискванията на глава А-III/4 и А-III/5 от Кодекса STCW;

б) свидетелство за правоспособност вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW;

в) плавателен стаж от:

аа) 12 месеца като вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW, когато лицето има висше образование, или

бб) 24 месеца, когато лицето има средно образование;

г) успешно завършен курс, одобрен от ИАМА, по програма, покриваща

изискванията на ИМО моделен курс 7.02, ако не притежава образователно-квалификационна степен магистър;

д) успешно завършен подготвителен курс за управленско ниво по одобрена от ИАМА програма;

е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

4. за втори механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW:

а) средно образование и придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабни машини и механизми" в съответствие с изискванията на глава А-III/4 и А-III/5 от Кодекса STCW;

б) свидетелство за правоспособност вахтен механик на кораб с пропульсивна мощност на КСУ над 750 kW;

в) плавателен стаж 12 месеца на длъжност вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW;

г) успешно завършен курс, одобрен от ИАМА, по програма, покриваща изискванията на ИМО моделен курс 7.02, ако не притежава образователно-квалификационна степен магистър;

д) успешно завършен подготвителен курс за управленско ниво по одобрена от ИАМА програма;

е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

5. за вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW:

а) висше образование по специалност "Корабни машини и механизми", степен бакалавър, или средно образование и придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабни машини и механизми" в съответствие с изискванията на глава А-III/4 и А-III/5 от Кодекса STCW;

б) свидетелство за професионална компетентност "корабен моторист", когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабни машини и механизми";

в) комбинирана учебно-производствена практика от:

аа) 12 месеца, от които минимум 6 месеца плавателен стаж като стажант вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW, когато лицето има висше образование, или

бб) 36 месеца, от които минимум 30 месеца плавателен стаж на длъжност моторист на кораб с пропульсивна мощност на КСУ над 750 kW и 6 месеца като стажант вахтен механик на кораб с пропульсивна мощност на КСУ над 750 kW, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабни машини и механизми";

г) успешно завършен курс, одобрен от ИАМА, по програма, допълваща образователната програма до изискванията на ИМО моделен курс 7.04 за лицата със средно образование и придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабни машини и механизми";

д) заверен от съответната ДМА дневник за практическа подготовка;

е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

6. за корабен електромеханик:

а) образование:

аа) висше образование, степен магистър или бакалавър по специалност "Електрообзавеждане на кораба" или друга специалност в областта на електротехниката и електрониката;

бб) средно образование с трета степен на професионална квалификация в съответствие с изискванията на глава А-III/7 от Кодекса STCW по специалност "Електрообзавеждане на кораба" или друга силнотоква специалност;

б) комбинирана учебно-производствена практика от:

аа) 12 месеца, от които минимум 6 месеца плавателен стаж като стажант електромеханик на кораб с КСУ над 750 kW, когато лицето има висше образование, или

бб) 36 месеца плавателен стаж, от които не по-малко от 30 месеца на длъжност в машинно отделение и 6 месеца като стажант електромеханик, когато лицето има средно образование;

в) заверен от съответната ДМА дневник за практическата подготовка;

г) успешно завършен курс, одобрен от ИАМА, по програма, допълваща програмата за придобито образование до изискванията на ИМО, моделен курс 7.08, когато лицето има образование, различно от висше образование по специалност "Електрообзавеждане на кораба";

д) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

7. за квалифициран моряк машинна команда:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабни машини и механизми" или средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИАМА;

б) свидетелство за професионална компетентност "корабен моторист";

в) плавателен стаж не по-малко от 6 месеца на длъжност корабен моторист или член на машинна команда на кораб с КСУ над 750 kW, изпълнен след придобиване на професионалната компетентност по буква "б";

г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

8. за корабен моторист:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабни машини и механизми" или средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИАМА;

б) плавателен стаж от:

аа) 2 месеца учебна плавателна практика в курса на обучение на кораб с КСУ над 300 kW, документиран в заверен от съответната ДМА дневник за практическа подготовка, или

бб) 6 месеца на кораб с КСУ над 300 kW на длъжност в машинна команда;

в) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1, когато лицето има средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИАМА;

9. за корабен електротехник:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Електрообзавеждане на кораба" или друга

силнотокова специалност;

б) плавателен стаж от:

аа) 3 месеца учебна плавателна практика в курса на обучение, когато лицето има средно образование по специалност "Електрообзавеждане на кораба", документирана в заверен от съответната ДМА дневник за практическа подготовка, или

бб) 6 месеца като стажант електротехник на кораби с КСУ над 750 kW, документиран в заверен от съответната ДМА дневник за практическа подготовка, или

вв) 12 месеца изпълнение на функции по поддръжка на корабно електронно оборудване на кораби с КСУ над 750 kW за останалите специалности, и

в) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1, когато лицето има средно образование по специалност, различна от "Електрообзавеждане на кораба".

Чл. 36. Лицата, притежавщи правоспособност по чл. 32 и 34, могат да заемат длъжност на кораб, съответстваща на притежаваната от тях правоспособност или пониска, в съответствие с посочените в свидетелството за правоспособност ограничения, ако има такива.

Чл. 37. Правоспособностите в морското корабоплаване за поддържане и работа с корабни технически средства за СМСББ са:

1. корабен радиоелектроник за СМСББ първи клас;
2. корабен радиоелектроник за СМСББ втори клас;
3. корабен радиооператор обща категория за СМСББ;
4. корабен радиооператор ограничена категория за СМСББ.

Чл. 38. Морските лица придобиват правоспособност по чл. 37, след като изпълнят следните изисквания:

1. за корабен радиоелектроник за СМСББ първи клас:

а) свидетелство за правоспособност корабен радиоелектроник за СМСББ втори клас;

б) плавателен стаж 12 месеца на длъжност радиоелектроник за СМСББ на кораб, оборудван с технически средства за СМСББ, плаващ в зони А2 и А3;

в) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

2. за корабен радиоелектроник за СМСББ втори клас:

а) висше образование по специалности "Морски свръзки", "Радиолокация", "Съобщителна техника", "Радио- и телевизионна техника", "Комуникационна техника и технологии", "Корабна радиоелектроника" или "Електроника", степен бакалавър;

б) завършен подготвителен курс по одобрена от ИАМА програма, когато образованието не отговаря на изискванията на ИМО моделен курс 1.31;

в) учебен плавателен стаж 3 месеца на кораб, оборудван с технически средства на СМСББ;

г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

3. за корабен радиооператор обща категория за СМСББ:
  - а) средно образование;
  - б) завършен подготвителен курс по одобрена от ИАМА програма;
  - в) практическа подготовка в рамките на подготвителния курс;
  - г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;
4. за корабен радиооператор ограничена категория за СМСББ:
  - а) средно образование;
  - б) завършен подготвителен курс по одобрена от ИАМА програма;
  - в) практическа подготовка в рамките на подготвителния курс;
  - г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1.

Чл. 39. Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 37, могат да заемат длъжност на кораб, както следва:

1. корабен радиоелектроник за СМСББ първи клас:
  - а) радиоелектроник за СМСББ на морски кораби, плаващи във всички зони, включително да поддържа навигационни и комуникационни технически средства на борда на кораба или на брега;
  - б) радиооператор за СМСББ на морски кораби, плаващи във всички зони;
2. корабен радиоелектроник за СМСББ втори клас:
  - а) радиоелектроник за СМСББ на морски кораби, плаващи във всички зони, включително да поддържа навигационни и комуникационни технически средства на борда на кораба или на брега;
  - б) радиооператор за СМСББ на морски кораби, плаващи във всички зони;
3. корабен радиооператор обща категория за СМСББ може да заема длъжност радиооператор за СМСББ на брега или на морски кораби, плаващи във всички зони;
4. корабен радиооператор ограничена категория за СМСББ може да заема длъжност радиооператор за СМСББ на кораби, плаващи в зона А1.

Раздел II.

Правоспособности и права за заемане на длъжности в морското корабоплаване със специфични изисквания

Чл. 40. Правоспособностите за заемане на длъжности със специфични изисквания в морското корабоплаване са:

1. пилот;
2. девиатор;
3. капитан на влекач;
4. капитан на риболовен кораб крайбрежно плаване до 200 БТ;
5. водач на кораб до 40 БТ;
6. корабен готвач;
7. шкипер на кораб за спорт и развлечения до 300 БТ.

Чл. 41. Морските лица придобиват правоспособност по чл. 40, след като изпълнят следните изисквания:

1. за пилот:

а) свидетелство за правоспособност капитан далечно плаване на кораб над 3000 БТ;

б) извършени 80 маневри за съответния пилотажен район под ръководството на пилот-инструктор, включен в списъка на пилот-инструкторите, утвърден от директора на съответната ДМА;

в) одобрен от ИАМА пилотски дневник, заверен от пилот-инструктора и капитана на маневрирания кораб;

г) успешно положен изпит по програма, одобрена от ИАМА, пред комисията по чл. 74, ал. 1;

д) (нова - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) плавателен стаж на длъжност в управленско ниво не по-малко от 12 месеца.

2. за девиатор:

а) висше образование по специалност "Корабоводене", степен бакалавър;

б) да извърши 5 броя девиационни обработки под ръководството на правоспособен девиатор, документирани в дневник за практическа подготовка;

в) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1 по програма, одобрена от ИАМА;

3. за капитан на влекач:

а) правоспособност, даваща му право да бъде капитан на кораб в съответствие с района на плаване и бруто тонажа на влекача;

б) маневрен дневник за извършени 60 маневри при пристанищна буксировка с влекач под ръководството на правоспособен капитан на влекач; дневникът се заверява от капитана на влекача и пилота на маневрирания кораб; допуска се до 30 от изискваните маневри да се проведат на одобрен тренажор по одобрена от ИАМА програма;

в) успешно положен изпит по програма, одобрена от ИАМА, пред комисията по чл. 74, ал. 1;

4. за капитан на риболовен кораб крайбрежно плаване до 200 БТ:

а) (изм. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) плавателен стаж 24 месеца на длъжност, за която се изисква правоспособност по чл. 32, от които най-малко 6 месеца на съответния тип кораб;

б) да притежава валидно свидетелство за корабен радиооператор ограничена категория за СМСББ, и

в) успешно преминал тест пред ИАМА в случаите, когато лицето не притежава правоспособности по чл. 32, т. 1 - 7;

5. за водач на кораб до 40 БТ по море:

а) основно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИАМА, или свидетелство за правоспособност "водач на малък кораб";

б) учебна практика в подготвителния курс;

в) успешно положен изпит по одобрена програма пред комисията по чл. 74, ал. 1 или успешно положен изпит по Международните правила за предпазване съдовете от сблъскване, когато лицето притежава свидетелство за правоспособност "водач на малък кораб";

г) навършени 18 години;

б. за корабен готвач:

а) средно образование с втора степен на професионална квалификация по специалност "Технология на храненето" или друга специалност, отговаряща на тематичния план и хорариума, определени в съответния национален стандарт, или средно образование и успешно преминал одобрен от ИАМА подготвителен курс;

б) навършени 18 години;

в) практика по специалността в рамките на образованието или подготвителния курс;

г) успешно положен изпит в рамките на курса, когато лицата са завършили подготвителен курс;

7. за шкипер на кораб за спорт и развлечение до 300 БТ:

а) средно образование;

б) успешно завършен подготвителен курс, одобрен от ИАМА;

в) един месец учебна плавателна практика по време на подготвителния курс или три месеца плавателен стаж на кораб за спорт и развлечение като член на екипажа, доказан с екипажен списък, заверен от граничните власти;

г) свидетелство за правоспособност корабен радиооператор за СМСББ обща категория;

д) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1.

Чл. 42. Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 40, могат да заемат длъжност на кораб, както следва:

1. пилот може да изпълнява задълженията на пилот в българско пристанище, за което е придобил правоспособност;

2. капитан на влекач може да заема длъжност капитан на влекач в съответния район на плаване при спазване на ограниченията на основната правоспособност;

3. водач на кораб до 40 БТ може да заема длъжност капитан на риболовен кораб, капитан на кораб, използван за стопанска дейност, или капитан на кораб за спорт, туризъм и развлечение с големина до 40 БТ с не повече от 12 души на борда, включително екипажа;

4. водач на кораб до 40 БТ може да заема длъжност капитан на кораб до 40 БТ, извършващ сезонен превоз на хора с до 35 души на борда, при следните условия:

а) навършени 20 години;

б) преминал курс "Управление на "тълпата" на борда на пътнически кораб (Пр. V/2, т. 4, А-V/2, т. 1)";

в) успешно завършен подготвителен курс "Подготовка на водачи на кораб до 40

БТ, извършващ сезонен превоз на хора с до 35 души на борда" по програма, одобрена от ИАМА;

г) плавателен стаж от 12 месеца като капитан на кораб за извършване на сезонен превоз с до 12 души на борда, доказан чрез свидетелство за сезонен превоз на хора, в което лицето е вписано като капитан на кораба и чрез записи в корабния дневник;

д) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1.

Раздел III.

Правоспособности и права за заемане на длъжности в местно корабоплаване на морски кораби

Чл. 43. Правоспособностите в местно корабоплаване на морски кораби са:

1. капитан на кораб до 500 БТ в местно плаване;
2. главен механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW в местно плаване;
3. корабен радиооператор в местно плаване;
4. капитан на риболовен кораб местно плаване;
5. механик на риболовен кораб в местно плаване.

Чл. 44. Морските лица придобиват правоспособност по чл. 43, след като изпълнят следните изисквания:

1. за капитан на кораб до 500 БТ в местно плаване:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско" в съответствие с изискванията на глава А-II/4 и А-II/5 от Кодекса STCW или средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИАМА;

б) надлежно свидетелство за професионална компетентност "рулеви";

в) плавателен стаж 12 месеца на длъжност корабен рулеви;

г) успешно положен изпит пред ИАМА за правоспособност "корабен радиооператор в местно плаване";

д) възраст не по-малка от 20 години;

е) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

2. за главен механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW в местно плаване:

а) висше образование по специалност "Корабни машини и механизми", степен бакалавър, или средно образование и придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабни машини и механизми" в съответствие с изискванията на глава А-III/4 и А-III/5 от Кодекса STCW;

б) свидетелство за правоспособност вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW;

в) плавателен стаж 12 месеца на длъжност вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW;

г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

3. за корабен радиооператор в местно плаване:

а) основно образование;

б) завършен подготвителен курс и практическа подготовка в рамките на курса, по одобрена от ИАМА програма;

в) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

4. за капитан на риболовен кораб местно плаване:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско" или средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИАМА;

б) плавателен стаж от:

аа) шест месеца като стажант-капитан на риболовен кораб, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско", или

бб) дванадесет месеца в палубна команда на риболовен кораб, от които 6 месеца плавателна практика като стажант-капитан, отразена в дневник за практическа подготовка, когато лицето има средно образование и завършен одобрен от ИАМА подготвителен курс;

в) заверен от съответната ДМА дневник за практическа подготовка;

г) валидно свидетелство за корабен радиооператор в местно плаване;

д) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

5. за механик на риболовен кораб в местно плаване:

а) средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабни машини и механизми" или средно образование и завършен подготвителен курс, одобрен от ИАМА;

б) плавателен стаж от:

аа) шест месеца като стажант-механик на риболовен кораб, когато лицето има средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабни машини и механизми", или

бб) дванадесет месеца в машинна команда на риболовен кораб, от които 6 месеца плавателна практика като стажант-механик, отразена в дневник за практическа подготовка, когато лицето има средно образование и завършен одобрен от ИАМА подготвителен курс;

в) заверен от съответната ДМА дневник за практическа подготовка;

г) успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1.

Чл. 45. (1) Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 32, т. 4 и 5, могат да заемат длъжност капитан на кораб до 3000 БТ в местно плаване, когато имат плавателен стаж на длъжност старши помощник-капитан на кораб над 500 БТ не по-малко от 6 месеца.

(2) Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 32, т. 6, могат да заемат длъжност капитан на кораб до 500 БТ в местно плаване, когато имат плавателен стаж на длъжност вахтен помощник-капитан над 500 БТ не по-малко от 12 месеца.

(3) Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 32, т. 7, могат да заемат длъжност капитан на кораб до 300 БТ в местно плаване, когато имат плавателен стаж 12 месеца на длъжност вахтен помощник-капитан на кораб до 500 БТ в крайбрежно плаване.

(4) Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 32, т. 8 и 9, могат да заемат длъжност:

1. капитан на кораб до 200 БТ в местно плаване, превозващ до 35 души, при наличие на плавателен стаж 12 месеца като член на екипажа на кораб, превозващ до 35 души, свидетелство за корабен радиооператор в местно плаване и успешно преминал изпит пред ИАМА;

2. капитан на кораб до 200 БТ в местно плаване, превозващ до 100 души, при наличие на плавателен стаж 24 месеца като член на екипажа на кораб, превозващ до 100 души, свидетелство за корабен радиооператор в местно плаване и успешно преминал изпит пред ИАМА;

3. капитан на риболовен кораб до 200 БТ в местно плаване при наличие на плавателен стаж 24 месеца, от които най-малко 6 месеца на риболовен кораб до 200 БТ, свидетелство за корабен радиооператор в местно плаване и успешно преминал изпит пред ИАМА.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 32, могат да заемат длъжност "капитан на плаващо техническо средство" след преминал одобрен от ИАМА подготвителен курс и успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1. За лицата, придобили правоспособност по чл. 32, т. 8 - 9, се изисква и средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене".

(6) В свидетелството за правоспособност "Капитан на плаващо техническо средство" се вписва ограничение за типа на плаващото техническо средство съгласно преминалата практическа подготовка, бруто тонаж и район на плаване на техническото средство.

Чл. 46. Лицата, притежаващи правоспособност по чл. 34, т. 3 - 5, 7 - 9, могат да заемат и длъжност на кораб, както следва:

1. втори механик на кораби с КСУ над 3000 kW и втори механик на кораби с КСУ от 750 до 3000 kW могат да заемат длъжност главен механик на кораб с КСУ до 3000 kW в местно плаване;

2. вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW може да заема длъжност главен механик на кораб с КСУ до 750 kW в местно плаване след 6 месеца плавателен стаж като вахтен механик на кораб над 750 kW;

3. квалифициран моряк машинна команда и корабен моторист могат да заемат длъжност:

а) главен механик на кораб с КСУ до 750 kW в местно плаване след 12 месеца плавателен стаж като боцман или 24 месеца като моторист на кораб над 750 kW;

б) помпиер на танкер след 12 месеца плавателен стаж като моторист на същия

тип танкер;

4. корабен електротехник може да заема длъжност електромеханик на кораб с КСУ до 750 kW в местно плаване след 18 месеца плавателен стаж като електротехник на кораби с КСУ над 300 kW.

Чл. 47. Поддържане правата на лицата по чл. 45 и 46 се извършва чрез поддържане на основната правоспособност или чрез доказване на продължаваща компетентност в местно плаване съгласно чл. 107.

Глава пета.

ПРАВОСПОСОБНОСТИ И ПРАВА ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТИ ЗА КОРАБОПЛАВАНЕ ПО ВЪТРЕШНИТЕ ВОДНИ ПЪТИЩА НА ЕВРОПА

Чл. 48. (В сила от 17.01.2022 г.) Правоспособностите в корабоплаването по вътрешните водни пътища на Европа за управление и експлоатация на корабите по чл. 1, ал. 5 са:

1. капитан;
2. щурман;
3. старши моряк;
4. моряк;
5. стажант;
6. палубен моряк;
7. механик вътрешно плаване.

Чл. 49. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Морските лица придобиват правоспособност по чл. 48 при изпълнение на следните изисквания:

1. за капитан: минималните изисквания за удостоверяване на квалификацията на капитан на плавателно средство съгласно т. 3.1 от приложение № 7;
2. за щурман: минималните изисквания за удостоверяване на квалификацията на щурман съгласно т. 2.3 от приложение № 7;
3. за старши моряк: минималните изисквания за удостоверяване на квалификацията на старши моряк съгласно т. 2.2 от приложение № 7;
4. (изм. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) за моряк: минималните изисквания за удостоверяване на квалификацията на моряк съгласно т. 2.1 от приложение № 7;
5. за стажант: минималните изисквания за удостоверяване на квалификацията на старши моряк съгласно т. 1.2 от приложение № 7;
6. за палубен моряк: минималните изисквания за удостоверяване на квалификацията на старши моряк съгласно т. 1.1 от приложение № 7;
7. за механик вътрешно плаване:
  - а) висше образование по специалност "Корабни машини и механизми", степен

бакалавър, или средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабни машини и механизми" и два месеца плавателен стаж на самоходен кораб, плаващ по вътрешните водни пътища, или

б) висше образование по специалност "Двигатели с вътрешно горене", степен бакалавър, два месеца плавателен стаж на самоходен кораб, плаващ по вътрешните водни пътища, и успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1, или

в) средно образование, две години плавателен стаж на длъжност моряк на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища, и успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1.

(2) Съществените изисквания и стандарти за компетентност за правоспособностите по чл. 48, т. 1 - 6 са определени в приложения № 8 и 9.

Чл. 50. (В сила от 17.01.2022 г.) Морските лица, притежаващи правоспособност по чл. 48, могат да заемат длъжности на кораби, плаващи по вътрешните водни пътища, както следва:

1. капитан: длъжността капитан на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища;

2. щурман: длъжността щурман на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища;

3. старши моряк: длъжността старши моряк на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища;

4. моряк: длъжността моряк на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища;

5. стажант: длъжността стажант на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища;

6. палубен моряк: длъжността палубен моряк на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища;

7. механик вътрешно плаване: длъжността механик на кораб с неограничена мощност на КСУ, плаващ по вътрешните водни пътища.

Чл. 51. (В сила от 17.01.2022 г.) Правоспособностите за специфични операции в корабоплаването по вътрешните водни пътища на Европа са:

1. експерт в областта на пътническото корабоплаване;

2. експерт по използването на втечен природен газ.

Чл. 52. (В сила от 17.01.2022 г.) Морските лица придобиват правоспособност по чл. 51 при изпълнение на следните изисквания:

1. за експерт в областта на пътническото корабоплаване: минималните изисквания съгласно т. 4.1 от приложение № 7;

2. за експерт по използването на втечен природен газ в минималните изисквания съгласно т. 4.2 от приложение № 7.

Чл. 53. (В сила от 17.01.2022 г.) Правоспособността за управление на малък кораб по чл. 1, ал. 6 е "водач на малък кораб".

Чл. 54. (В сила от 17.01.2022 г.) Морските лица придобиват правоспособност по чл. 53, след като:

- а) са завършили подготвителен курс, одобрен от ИАМА, или притежават свидетелство за правоспособност "водач на кораб до 40 БТ";
- б) са провели учебна практика в подготвителния курс;
- в) са положили успешно изпит по одобрена програма пред комисията по чл. 74, ал. 1.

Глава шеста. ПОДГОТОВКА НА МОРСКИТЕ ЛИЦА

Раздел I.

Професионално образование, обучение и квалификация на морските лица

Чл. 55. (1) Професионалното образование, обучение и квалификация на морските лица за морското корабоплаване се извършва при спазване на стандартите, нормите и препоръките, посочени в Конвенция STCW и Директива 2008/106/ЕО.

(2) Професионалното образование, обучение и квалификация на морските лица за речното корабоплаване се извършва при спазване на правото на Европейския съюз, препоръките на Икономическата комисия за Европа на ООН към формите и методическото осигуряване на образованието и обучението на моряците.

(3) Професионалното образование включва:

1. висше образование по морски, речни и технически специалности;
2. средно професионално образование по морски, речни и технически специалности.

(4) Обучението и квалификацията на морските лица включва:

1. обучение за придобиване на квалификация по професии за морското и речното корабоплаване;
2. подготвителни курсове за придобиване на правоспособност;
3. курсове за специална и допълнителна подготовка;
4. обучение на борда на кораба.

Чл. 56. (1) Образование по морска или речна специалност се получава в учебни заведения, създадени и акредитирани в съответствие с действащото законодателство, в които обучението се извършва по одобрени от ИАМА учебни планове, програми и материална база от преподаватели, инструктори или други квалифицирани лица, които са завършили успешно одобрен от ИАМА курс по програма на моделен курс 6.09 на ИМО.

(2) Оценка на знанията и уменията на обучаваните по морска специалност извършват преподаватели, които са завършили успешно одобрен от ИАМА курс по

програма на ИМО моделен курс 3.12.

(3) Преподавателите и инструкторите, които провеждат обучение за работа на море с използване на тренажор, както и оценителите на компетентността на обучаваните трябва да отговарят на следните изисквания:

1. да са преминали ИМО моделен курс 6.10 за техники за обучение и оценка с използване на симулатори;
2. да притежават практически опит за работа с конкретния симулатор, като придобиването му следва да бъде удостоверено писмено.

(4) Учебните заведения по ал. 1 провеждат обучение в съответствие с държавните изисквания и прилагат система за управление на качеството на учебния процес.

(5) Учебните заведения по ал. 1 избират външна, независима от тях, призната организация, която да одитира прилаганата от тях система за управление на качеството и нейното съответствие на стандарта БДС EN ISO 9001:2015.

(6) Учебните заведения ежегодно извършват преглед на учебните си програми за съответствие с международните и националните изисквания и документират резултата от прегледа в протокол.

(7) Учебните заведения представят в ИАМА докладите за извършените от оправомощената външна, независима от учебното заведение, организация периодични проверки, одити на системата за управление на качеството и направените оценки за съответствие на извършваната дейност, за достигане на необходимите стандарти, установените несъответствия и набеязаните коригиращи действия, както и протокола от прегледа по ал. 6.

Чл. 57. Изпълнителна агенция "Морска администрация" изпраща до генералния секретар на Международната морска организация и до Европейската комисия обобщен доклад за извършените по чл. 56, ал. 7 независими оценки на дейността на агенцията и на учебните заведения в рамките на 5-годишния период на оценка по Конвенция STCW.

Чл. 58. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Контролът по чл. 1, ал. 3 по отношение на дейностите, свързани с обучение, оценка на компетентността и издаване и актуализиране на свидетелствата за квалификация на Европейския съюз за корабоплаване по вътрешни водни пътища, служебните книжки и корабните дневници, се осъществява чрез система от стандарти за качество.

(2) Целите на обучението и свързаните с това стандарти за компетентност за плаване по вътрешни водни пътища посочват равнищата на знания и умения, които подлежат на оценка.

(3) Областите на приложение на стандартите за качество за плаване по вътрешни водни пътища обхващат:

1. издаването, подновяването, временното прекратяване и отмяната на свидетелствата за квалификация на Европейския съюз, служебните книжки и

корабните дневници;

2. всички курсове и програми за обучение;
3. изпити и оценки, осъществявани по реда на чл. 80, и
4. квалификацията и опита, изисквани от преподавателите и изпитващите.

(4) Оценка на дейностите, свързани с придобиването и проверката на компетентността за плаване по вътрешни водни пътища, както и с администрирането на свидетелствата за квалификация на Европейския съюз, служебните книжки и корабните дневници, се извършва до 17 януари 2037 г. и най-малко на всеки десет години след това от независим оценител с практически опит в дейностите по освидетелстване на морски лица за работа по вътрешни водни пътища на Европа, определен от ИАМА.

(5) Независимият оценител изготвя доклад за резултатите от оценката по ал. 4, който изпраща до ИАМА в 7-дневен срок от изготвянето му. Когато съгласно доклада са установени недостатъци при извършване на дейностите по ал. 4, ИАМА предприема мерки за тяхното отстраняване.

Чл. 59. (1) Средно морско или речно образование се придобива в професионални училища, регламентирани със Закона за предучилищното и училищното образование и Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

(2) Обучението се провежда в съответствие с държавните образователни стандарти и изискванията на тази наредба и осигурява усвояването на общообразователния минимум за средно образование и придобиването на степен на професионална квалификация по съответната професия от списъка на професиите за професионално образование и обучение.

(3) Степен на професионална квалификация се придобива и в лицензирани центрове за професионално обучение по реда на Закона за професионалното образование и обучение след одобряване на учебните планове, програми и материална база от Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) и ИАМА. Обучението се провежда в съответствие с държавните образователни стандарти и националните стандарти за компетентност.

Чл. 60. (1) Висшето образование по специалности за морското и речното корабоплаване се придобива в съответствие със Закона за висшето образование, държавните изисквания за придобиване на висше образование по образователно-квалификационните степени и изискванията на тази наредба към подготовката на лица от регулираните професии.

(2) Обучението осигурява усвояване на общоинженерен и специализиран минимум за висше образование по специалности съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионални направления.

Чл. 61. (1) Курсовете за придобиване на квалификация по професия се

организирант и провеждат от учебни заведения и центрове за професионално обучение и квалификация, акредитирани или лицензирани по Закона за висшето образование, Закона за професионалното образование и обучение или Закона за предучилищното и училищното образование.

(2) Курсовете за специална и допълнителна подготовка, както и курсовете по ал. 1 се одобряват от изпълнителния директор на ИАМА и се провеждат по обявени от ИАМА национални стандарти за компетентност и одобрени програми, материална база и квалификация на преподавателите по специалните предмети.

(3) За одобряване на курсовете за придобиване на квалификация по професия се подава заявление до ИАМА, съдържащо следната информация:

1. наименование на учебното заведение или центъра;
2. сертификат по ISO EN 9001/2015, регламентиращ съответната дейност;
3. документ за акредитация или лицензиране на учебното заведение или центъра;
4. програмата на учебното заведение или центъра, отговаряща най-малко на изискванията на националните стандарти за компетентност или програми за провеждане на курса и съдържащи:

а) наименование на курса, съответстващото правило от документа, който го регламентира;

б) цели на курса;

в) предварителни изисквания към обучаемите;

г) минимален и максимален брой на обучаемите;

д) таблица с подробен хорариум по теми, лекции и практически занятия;

е) вид, място и критерии за оценяването;

ж) квалификация на преподавателите и инструкторите, както и на оценителите на тренажори;

з) подробен опис на наличната материална база за провеждане на курса;

и) мерки за безопасност при провеждане на курса;

к) използвана литература при съставяне на програмата;

л) име, фамилия и подписи на съставителя на програмата и на ръководителя на центъра.

(4) За одобряване на курсовете по специална и допълнителна подготовка се подава заявление до ИАМА, съдържащо следната информация:

1. наименование на лицето, което организира курсовете;

2. сертификат по ISO EN 9001/2015, регламентиращ съответната дейност;

3. предварително одобрена програма, отговаряща най-малко на изискванията на националните стандарти за компетентност или програми за провеждане на курса и съдържащи:

а) наименование на курса, съответстващото правило от документа, който го регламентира;

б) цели на курса;

в) предварителни изисквания към обучаемите;

- г) минимален и максимален брой на обучаемите;
- д) таблица с подробен хорариум по теми, лекции и практически занятия;
- е) вид, място и критерии за оценяване;
- ж) квалификация на преподавателите и инструкторите, както и на оценителите на тренажори;
- з) подробен опис на наличната материална база за провеждане на курса;
- и) мерки за безопасност при провеждане на курса;
- к) използвана литература при съставяне на програмата;
- л) име, фамилия и подписи на съставителя на програмата и на ръководителя на центъра.

(5) (В сила от 17.01.2022 г.) Изпълнителният директор на ИАМА одобрява програми за обучение за плаване по вътрешни водни пътища на Европа, обучението по които води до издаване на дипломи или свидетелства за доказване на съответствие със стандартите за компетентност, определени в приложение № 9, когато програмите отговарят на следните условия:

1. целите на обучението, учебното съдържание, методите, средствата за представяне, процедурите, включително, когато е приложимо, използването на тренажори, и материалите на курса са подходящо документирани и дават възможност на кандидатите да постигнат стандартите за компетентност;

2. обучението по програмите за оценка на съответните компетентности се провежда от квалифицирани лица, притежаващи задълбочени познания по програмата за обучение;

3. изпитът за проверка на съответствието със стандартите за компетентност се провежда от квалифицирани изпитващи, спрямо които не възниква конфликт на интереси.

(6) (В сила от 17.01.2022 г.) Изпълнителният директор на ИАМА признава всички дипломи или свидетелства, издадени след преминато обучение по програми за обучение за плаване по вътрешни водни пътища на Европа, одобрени от други държави - членки на Европейския съюз, в съответствие с изискванията на актовете на Европейския съюз.

(7) (В сила от 17.01.2022 г.) Изпълнителният директор на ИАМА временно прекратява със заповед действието на одобрена програма за обучение за плаване по вътрешни водни пътища на Европа, когато програмата не отговаря на условията по ал. 5, и определя срок за отстраняване на констатираното несъответствие.

(8) (В сила от 17.01.2022 г.) Когато в срока по ал. 7 констатираното несъответствие не бъде отстранено, изпълнителният директор на ИАМА отменя със заповед действието на одобрената програма за обучение за плаване по вътрешни водни пътища на Европа.

(9) (В сила от 17.01.2022 г.) Упълномощено от изпълнителния директор на ИАМА лице изпраща уведомление до Европейската комисия за списъка на одобрените програми за обучение за плаване по вътрешни водни пътища на Европа, както и за програмите за обучение за плаване по вътрешни водни пътища на Европа, чието

одобрение е било отменено или действието им е било временно прекратено.

(10) (В сила от 17.01.2022 г.) В списъка по ал. 9 се посочват името на програмата за обучение, наименованията на издаваните дипломи или свидетелства, органът, издаващ дипломата или свидетелствата, годината на влизане в сила на одобрението, както и съответната квалификация и всички специални разрешения, до които дипломата или свидетелството дава права.

Чл. 62. (1) Курсовете за придобиване на правоспособност се организират и провеждат от учебните заведения и центрове по чл. 61, ал. 1.

(2) Курсовете за придобиване на правоспособност по чл. 40, т. 5, 7 и чл. 53 се организират и провеждат и от българско физическо или юридическо лице - търговци, както и лице от държава - членка на Европейския съюз, регистрирано като търговец по националното му законодателство, включително и кооперации, сдружения и фондации.

(3) Курсовете по ал. 1 и 2 се одобряват от ИАМА и се провеждат по обявени от ИАМА национални стандарти за компетентност и програми. Списък на одобрените центрове и курсове се обявява на официалната интернет страница на ИАМА.

(4) За извършване на проверка за оценка на съответствието с нормативните изисквания и издаване на заповед за разрешаване провеждане на курсовете по ал. 1 и 2 се подава заявление до ИАМА, съдържащо следната информация:

1. наименование на лицето, провеждащо курсовете;
2. документ за акредитация или лицензиране - за учебното заведение или центъра, ЕИК - за физическите или юридическите лица;
3. наименование на курса.

(5) Към заявлението по ал. 4 се прилагат документи, съдържащи следната информация:

1. цели на курса;
2. предварителни изисквания към обучаемите;
3. минимален и максимален брой на обучаемите;
4. предварително представени за одобрение програми, съдържащи най-малко изискванията на обявените национални стандарти за компетентност и програми;
5. таблица с подробен хорариум по теми, лекции и практически занятия;
6. вид, място и критерии за оценяване;
7. квалификация на преподавателите, както и на инструкторите и оценителите;
8. подробен опис на наличната материална база за провеждане на курса.

Чл. 63. (1) Изпълнителният директор на ИАМА или оправомощено от него лице в срок до 7 дни от датата на подаване на заявлението с пълния комплект документи по чл. 61, ал. 3 и 4 и чл. 62, ал. 4 и 5 назначава със заповед комисия, която извършва проверка за установяване на заявените обстоятелства и съответствието им с изискванията на тази наредба.

(2) Когато е заявено обучение с използване на тренажор, поне един от

членовете на комисията по ал. 1 трябва да е преминал ИМО моделен курс за техники за обучение и оценка с използване на симулатори.

(3) Комисията съставя протокол за извършената проверка, в който вписва своето становище.

Чл. 64. (1) Изпълнителният директор на ИАМА издава заповед за одобряване провеждането на курсовете за срок до 3 години или мотивиран отказ и уведомява съответната институция не по-късно от 30 дни от получаване на документацията.

(2) Отказът по ал. 1 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) Лицето по чл. 62, ал. 1 и 2 уведомява писмено ИАМА за настъпване на промяна на обстоятелствата по чл. 61, ал. 3, т. 4, букви "ж" и "з", ал. 4, т. 3, букви "ж" и "з" и чл. 62, ал. 5, т. 7 и 8. В срок от 14 дни ИАМА извършва проверка и се произнася по направените промени.

(4) При неспазване разпоредбите на ал. 3 заповедта по ал. 1 се отменя.

Чл. 65. (1) Заповедта по чл. 64 се отменя и в следните случаи:

1. заповедта е издадена въз основа на неистински документ или документ с невярно съдържание въз основа на влязла в сила присъда или съдебно решение;

2. престане да отговаря на изискванията на чл. 61, ал. 2;

3. по заявление на лицето.

(2) Правата, придобити със заповедта по чл. 64, се отнемат за срок от 6 месеца, когато се установи, че лице по чл. 61 или 62 е допускало системни нарушения по отношение на воденето на записи относно присъствието на обучаемите, както и когато се установят други системни нарушения на изискванията на одобрената програма и правилата, установени в тази наредба.

Чл. 66. (1) Присъствието и оценките на участниците в курсовете за специална и допълнителна подготовка, за придобиване на квалификация по професии за морското и речното корабоплаване и подготвителните курсове за придобиване на правоспособност се отразяват в присъствен дневник - част от системата за управление на качеството на обучаващата институция, който съдържа най-малко информацията по приложение № 10.

(2) Присъствието на участниците в курсовете се документира за всеки учебен час отделно чрез запис в дневника по ал. 1 до десетата минута за всеки час.

(3) Участник в курс, отсъствал повече от 10 % от общото времетраене на курса, не се допуска до изпит от учебното заведение за завършване на курса.

Чл. 67. (1) Изпълнителна агенция "Морска администрация" създава и поддържа електронна база данни за подготвителните курсове на морските лица за плаване по море и по вътрешните водни пътища.

(2) Базата данни по ал. 1 осигурява връзка между ИАМА и учебните заведения,

провеждащи курсове за подготовка за плаване по море или вътрешните водни пътища.

(3) На всяко учебно заведение ИАМА осигурява персонализиран достъп до базата данни по ал. 1.

(4) Преди началото на всеки курс учебното заведение въвежда информация за курса - вид на курса, статус, списък с участниците и индивидуални данни на всеки участник (ЕГН, имена, адрес, одобрен/неодобрен за курса).

(5) Изпълнителна агенция "Морска администрация" осъществява контрол и одобрява провеждането на курса, като следи въведената по ал. 4 информация и по-специално: посещаемостта на занятията, провеждането на вътрешни изпити от учебното заведение, включване на допълнителни участници в курса спрямо предварително заявените такива, отстраняване на участници в курса.

(6) След завършването на курса учебното заведение издава електронен протокол, който изпраща за одобрение на изпълнителния директор на ИАМА или оправомощено от него лице.

Чл. 68. Практическото обучение за извършване на маневри с влекачи се извършва по програма, одобрена от ИАМА, и се осъществява от правоспособни капитани на влекачи със стаж най-малко 5 години.

Чл. 69. (1) Изпълнителна агенция "Морска администрация" ежегодно извършва планови и извънредни проверки за оценка на съответствието и изготвя независима оценка на учебните заведения и центрове, предоставящи морско образование, обучение и квалификация, по отношение изпълнението на критериите, посочени в чл. 61, 62, 71 и 72. Оценка на съответствието на провежданите курсове от лицата по чл. 62, ал. 2 по отношение на приложимите национални стандарти за компетентност и програми ИАМА извършва при една планова проверка за срока на провеждането на курсовете или извънредна проверка.

(2) Резултатите от проверките по ал. 1 се отразяват в протокол, копие от който се предоставя на обучаващата институция в седемдневен срок от извършване на проверката.

(3) При установяване на несъответствия с изискванията на тази наредба същите се вписват в протокола и ИАМА определя мерки и срок за отстраняването им и извършва повторна проверка.

(4) При неотстраняване на несъответствията в срока по ал. 3 ИАМА не издава свидетелства за правоспособност, свидетелства за професионална компетентност или други равностойни документи на обучаемите, като писмено уведомява обучаващата институция за отказа. Изпълнителна агенция "Морска администрация" отбелязва в списъка по чл. 62, ал. 3 прекратяване провеждането на дадения курс.

(5) Въз основа на констатациите в протокола по ал. 2 се изготвя независима оценка по ал. 1.

Раздел II.

Учебно-материална база на морските и речните учебни заведения и центрове

Чл. 70. (1) Учебно-материалната база се осигурява съобразно учебните програми с цел постигане на знания, навици и умения по дисциплини, професии и специалности, за които учебните заведения и центрове провеждат обучение.

(2) Учебно-материалната база е необходимо да отговаря на изискванията за безопасност и здраве при работа съгласно изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд и подзаконовите нормативни актове, издадени по прилагането му.

(3) Морските и речните учебни заведения и центрове за професионално обучение и квалификация за осигуряване на качествено и пълноценно провеждане на учебния процес трябва да притежават собствена или наета учебно-материална база по съответните дисциплини, в която са включени:

1. помощни методически материали, учебна, техническа и специализирана литература;
2. нагледни методически материали;
3. аудио-визуални средства;
4. образци и макети на изучаваната техника и апаратура;
5. контролно-измервателна апаратура;
6. лицензирани програмни продукти, осигуряващи тематично обучение;
7. сертифицирани и одобрени тренажори и симулатори, демонстриращи или отработващи, частично или пълно, определени режими, ситуации, процедури, действия или функционални особености;
8. учебни полигони за провеждане на практически занятия.

(4) Изискваната учебно-материална база по ал. 3 трябва да е съобразена с нормите в съответния моделен курс на Международната морска организация, националните стандарти за компетентност и одобрените от ИАМА учебни програми.

Чл. 71. За провеждане на одобрено обучение за придобиване на квалификация, както и за допълнителна и специална подготовка морските и речните учебни заведения и центрове се оборудват с учебни зали, кабинети, полигони и лаборатории, които отговарят на следните изисквания:

1. учебното място за всеки обучаем да е в съответствие с приложимите норми;
2. да са оборудвани с необходимите помощни учебни технически средства: черна/бяла дъска, екран, апарат за проектиране, учебно-методически табла, компютри, мултимедии и др.;
3. да са спазени установените норми за използване на компютърна техника, когато учебната зала е компютърен клас;
4. да са спазени допълнителните изисквания за безопасност и здраве при работа, техническа и противопожарна безопасност, когато учебната зала е технически

клас;

5. да са спазени условията за нормалното функциониране на тренажорите, посочени от производителя, когато учебната зала е оборудвана с тренажори или симулатори.

Чл. 71а. (Нов - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) (1) Обучение в електронна среда се осъществява при спазване на следните изисквания:

1. провеждането на обучението се извършва съгласно изпратени от учебното заведение/център инструкции;

2. инструкциите по т. 1 задължително се включват в системата за качество на съответното учебно заведение/център;

3. по време на обучението камерата на всеки участник е непрекъснато включена;

4. за целите на контрол на обучението в електронна среда учебното заведение/център осигурява достъп до провежданото обучение на ИАМА.

(2) Преди началото на обучение в електронна среда участникът в обучението си осигурява за собствена сметка:

1. интернет връзка, която да позволява получаване на двустранна видеоконферентна връзка;

2. изправни устройства: персонален компютър, лаптоп, таблет или друго подходящо електронно устройство с изправна видеокамера (вградена или периферна), слушалки и микрофон.

(3) При технически проблем с интернет връзката съответният участник се свързва с учебното заведение/център за получаване на допълнителни инструкции за компенсирание на пропуснатите часове/материал.

Чл. 72. (1) За провеждане на обучение се ползват само тренажори, предназначени за подготовка и за оценка на компетентността, които са одобрени от ИАМА.

(2) Изпълнителният директор на ИАМА или упълномощено от него лице одобрява тренажорите за плаване на море, когато отговарят на следните експлоатационни норми:

1. възпроизвеждат в достатъчна степен съответното корабно оборудване в съответствие с изискванията на одобрена от изпълнителния директор на ИАМА класификация, включително пресъздават експлоатационни и аварийни ситуации, съответстващи на целите на подготовката;

2. осигуряват връзка между обучаемия/оценявания, оборудването и инструктора/оценителя по начин, позволяващ контрол, запис и последващ разбор и оценяване на действията на обучаемия/оценявания;

3. оценката на обучаемия да може да се генерира от тренажора без намесата на инструктора или оценяващия;

4. тренажорът и софтуерът му са одобрени или признати за съответстващи на

изискванията от признати класификационни организации от Европейския съюз или от администрация на държави - членки на Европейския съюз;

5. тренажорът е преминал периодична проверка, както е определено от производителя, от упълномощено от него лице.

(3) (В сила от 17.01.2022 г.) Изпълнителният директор на ИАМА или упълномощено от него лице одобрява тренажорите за обучение, оценка и придобиване на правоспособност за плаване по вътрешни водни пътища въз основа на подадено заявление, когато отговарят на стандартите за тренажорите, определени съгласно приложение № 11.

(4) (В сила от 17.01.2022 г.) При одобрение на тренажор по ал. 3 ИАМА определя коя конкретна оценка на компетентност се разрешава да бъде извършена чрез тренажора.

(5) (В сила от 17.01.2022 г.) Изпълнителният директор на ИАМА или упълномощено от него лице признава тренажорите, използвани за обучение, оценка и придобиване на правоспособност за плаване по вътрешни водни пътища, одобрени от компетентните органи в други държави - членки на Европейския съюз, в съответствие с ал. 3 - 4, без допълнителни технически изисквания или оценка.

(6) (В сила от 17.01.2022 г.) Изпълнителният директор на ИАМА или упълномощено от него лице отменя одобрението или временно спира действието на одобрението за тренажори, използвани за обучение, оценка и придобиване на правоспособност за плаване по вътрешни водни пътища, ако същите не отговарят на стандартите съгласно приложение № 11.

(7) (В сила от 17.01.2022 г.) Упълномощено от изпълнителния директор на ИАМА лице изпраща списък на одобрените тренажори, използвани за обучение, оценка и придобиване на правоспособност за плаване по вътрешни водни пътища, до Европейската комисия.

(8) Целите и задачите на обучението с използване на тренажор се определят в рамките на програмата за подготовка и трябва да са възможно най-тясно свързани с практиката, като се осигурява недискриминационен достъп до тренажора.

Чл. 73. (1) Процедурите за подготовка и оценка на компетентността на обучаемите при работа с използване на одобрен тренажор съобразно способността за безопасно и ефективно изпълнение на заданието осигуряват:

1. предварително информиране на обучаемите за:

а) целите и задачите на обучението;

б) уменията, които се очаква да бъдат придобити;

в) уменията, които подлежат на оценка, и критериите за оценяване;

2. инструкции за работа на тренажора, предоставени на обучаемите в ясна и изрична форма.

(2) Интензивността и продължителността на учебните занятия на тренажор се съобразяват с препоръките на производителя.

Раздел III.

Ред за провеждане на изпити

Чл. 74. (1) Изпитите за придобиване на правоспособност, придобиване на права, отмяна на ограничение или за потвърждаване на правоспособност се провеждат от комисии, определени със заповед на изпълнителния директор на ИАМА или оправомощено от него лице.

(2) Комисиите по ал. 1 се формират от служители на ИАМА. Поне един от членовете на комисията трябва да притежава морска правоспособност, равна или по-висока от тази, за която се провежда изпитът, ако изпитът не се провежда чрез компютърен тест, и поне един да е завършил успешно моделен курс 3.12 на ИМО и да удовлетворява изискванията на раздели A-I/6 и A-I/8 на Кодекса STCW.

(3) Програмите за изпитите и критериите за оценка на кандидатите за отделните правоспособности се обявяват на интернет страницата на ИАМА.

(4) Съответната ДМА/ДРН, която провежда изпита, обявява не по-малко от 2 дати в рамките на следващите 30 дни, които се обявяват на информационното табло на дирекцията и на електронната страница на ИАМА.

(5) За явяване на изпит кандидатът подава заявление, в което посочва една от обявените по ал. 4 дати, най-малко 5 работни дни преди желаната дата за изпит.

(6) Съответната ДМА/ДРН, която провежда изпита, обявява 2 дни преди датите на изпитите имената на допуснатите до изпит кандидати, както и графика за провеждане на изпитите на информационното табло и на електронната страница на ИАМА.

Чл. 75. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Изпитите за придобиване на правоспособност за квалификация на Европейския съюз за плаване по вътрешни водни пътища се провеждат от изпитна комисия по реда на чл. 74 или като от част от одобрена програма за обучение по чл. 61, ал. 5.

(2) Когато изпитите по ал. 1 са писмени или се провеждат чрез компютърни тестове, изпитващите могат да бъдат заменени с квалифицирани наблюдатели, при условие, че не е налице конфликт на интереси между изпитващите и наблюдателите.

Чл. 76. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Практическите изпити за придобиване на правоспособности за квалификация на Европейския съюз за плаване по вътрешни водни пътища се провеждат в съответствие със стандартите в приложение № 12 и са необходими за издаване на:

1. свидетелство за квалификация на Европейския съюз за капитан на плавателно средство по чл. 100, ал. 1, т. 2, буква "а";

2. специално разрешение за плаване с помощта на радар по чл. 101, ал. 1, т. 3;

3. свидетелство за квалификация на Европейския съюз за експерт по използването на втечен природен газ по чл. 100, ал. 1, т. 2, буква "б", "аа";

4. свидетелство за квалификация на Европейския съюз за експерт в областта на пътническото корабоплаване по чл. 100, ал. 1, т. 2, буква "б", "бб".

(2) Практическите изпити за придобиване на правоспособности за корабоплаване по вътрешните водни пътища на Европа се провеждат на кораб, на който за съответната длъжност се изисква правоспособността, за която се явява кандидатът, от определени от председателя на изпитната комисия лица. Изпитът се провежда в период до 12 месеца преди придобиването на правоспособността.

(3) Практическите изпити по ал. 1, т. 1 и 2 може да бъдат проведени и на тренажор по одобрена от ИАМА програма.

Чл. 77. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Когато ИАМА идентифицира на територията на Република България участък или участъци от вътрешните водни пътища със специфични рискове по смисъла на чл. 103, на интернет страницата на агенцията се публикува информация за допълнителната компетентност, която се изисква от капитан на кораб, плаващ в този участък или участъци от вътрешни водни пътища, както и средствата, които са необходими, за да се докаже, че изискванията за тази допълнителна компетентност са изпълнени.

(2) Средствата, които са необходими, за да се докаже, че изискванията по ал. 1 са изпълнени, са:

1. ограничен брой преминавания, които да бъдат осъществени по съответния участък;

2. изпит на тренажор;

3. изпит с избор от няколко възможни отговора;

4. устен изпит;

5. комбинация от средствата, посочени в т. 1 - 4.

(3) Средствата по ал. 2 се определят въз основа на обективни, прозрачни, недискриминационни и пропорционални критерии.

(4) Изпълнителна агенция "Морска администрация" може да извършва оценка на компетентността на кандидатите по отношение на специфичните рискове в участъци на вътрешни водни пътища, разположени в друга държава - членка на Европейския съюз, въз основа на изискванията, определени в ал. 2 - 3, при условие че съответната държава членка, в която се намира участъкът на вътрешния воден път, е дала съгласието си.

(5) Друга държава - членка на Европейския съюз, може да извършва оценка на компетентността на кандидатите по отношение на специфичните рискове в участъци на вътрешни водни пътища, разположени в Република България, въз основа на изискванията, определени в ал. 2 - 3, при условие, че Република България е дала съгласието си чрез ИАМА и предостави необходимите средства за извършване на оценката.

(6) Изпълнителна агенция "Морска администрация" обосновава всеки отказ да даде съгласие по ал. 5.

Чл. 78. (1) Изпитите се провеждат в оборудвани зали на ИАМА устно или на компютърни станции, свързани с информационната система на ИАМА за провеждане на изпити, съдържаща изпитни въпроси и задачи, специализирани компютърни програми и тренажори.

(2) Работни помещения, кораби, пособия и помагала, необходими за провеждането на практическите изпити, могат да се предоставят и от корабоприетатели, браншови организации и учебни заведения при писмено искане от директора на съответната ДМА/ДРН.

Чл. 79. (1) Залите за провеждане на изпитите по чл. 78, ал. 1 трябва да отговарят на изискванията за безопасност и здраве при работа съгласно изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд и подзаконовите нормативни актове, издадени по прилагането му.

(2) Залите по ал. 1 трябва да са оборудвани със система за видео- и аудиоконтрол, която да отговаря на следните изисквания:

1. да осигурява записи на изображенията, звука, датата и часа с възможност за последващо разглеждане и прослушване на записите от съответния изпит;
2. разположението на камерите да е такова, че да осигурява запис на действията на всички участници в изпита;
3. да осигурява непрекъснат запис по време на теоретичните изпити, а при прекъсване на записа автоматично да се включва светлинен и звуков сигнал;
4. да осигурява наблюдение на изпита в реално време и да е осигурен свободен достъп до монитора.

Чл. 80. (1) За явяване на изпит кандидатите предварително заплащат такса съгласно Тарифа № 5 за таксите, които се събират в системата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (Тарифа № 5), приета с ПМС № 81 от 2000 г. (ДВ, бр. 41 от 2000 г.).

(2) Ако кандидатът не се яви, прекрати своето участие в сесията или бъде отстранен, внесената изпитна такса не се връща.

Чл. 81. (1) Към заявлението по чл. 74, ал. 5 кандидатът прилага документи, удостоверяващи изпълнението на изискваните условия за придобиване на правоспособността, за която лицето кандидатства, както и документ за платена такса по Тарифа № 5.

(2) Когато изискваната информация по ал. 1 е служебно известна/налична в ИАМА, същата се удостоверява служебно. Информацията по ал. 1 се удостоверява служебно и в случаите, когато е вече създадена, събрана, изменена или заличена от друг административен орган в рамките на законоустановените му правомощия, но не е служебно известна/налична в ИАМА.

(3) В съответната ДМА/ДРН се извършва проверка на редовността на представените от кандидатите документи.

(4) На основание проверката по ал. 3 се съставя списък на допуснатите до изпит кандидати.

(5) Когато при проверката по ал. 3 се установи, че кандидатът не отговаря на изискванията за допускане до изпит, директорът на съответната ДМА/ДРН постановява мотивиран отказ, който може да бъде обжалван по реда на Административнопроцесуалния кодекс пред изпълнителния директор на ИАМА в 14-дневен срок от съобщаването му.

(6) Ако жалбата срещу постановен отказ бъде уважена, кандидатът се допуска до изпит за заявената правоспособност на първата следваща обявена дата за провеждане на изпита.

(7) В случаите на влязъл в сила отказ заплатената държавна такса не се връща.

Чл. 82. (1) Изпитите се провеждат по функции и са устни, писмени и/или практически в зависимост от правоспособността.

(2) Изпитите чрез компютърни тестове се провеждат в информационната система на ИАМА с тестове, казуси, задачи и/или задания, обхващащи въпроси от всяка компетентност от одобрената програма за изпит за съответната правоспособност.

Чл. 83. (1) Тестовите въпроси се изготвят от ИАМА.

(2) Изпълнителна агенция "Морска администрация" може да одобри и включи в информационната си система за провеждане на изпити тестови въпроси, изготвени от морските и речните учебни заведения и центрове, браншови организации и морски лица.

(3) Тестовите въпроси се публикуват на електронната страница на ИАМА.

(4) Компютърните тестове се генерират автоматично за всеки един кандидат от публикуваните по ал. 3 тестови въпроси.

(5) Резултатът от изпита с компютърен тест се генерира автоматично от информационната система на ИАМА за провеждане на изпити.

Чл. 84. (1) Преди започване на изпита членове на съответната изпитна комисия:

1. проверяват дали системата за видео- и аудиоконтрол е включена;
2. проверяват самоличността на кандидатите;
3. дават указания за начина на провеждане на изпита и обявяват правата и задълженията на кандидатите;
4. провеждат документиран инструктаж по безопасност, когато такъв е необходим;
5. при опит за измама от страна на кандидата, явяващ се на изпит, същият се отстранява от изпита и изпитната му сесия се анулира.

(2) Не се допускат до изпит лица без документ за самоличност и лица, които се

явяват след започване на изпита.

(3) Лицата, които не спазват правилата за провеждане на изпита, не се допускат до изпит в рамките на следващите 12 месеца.

Чл. 85. За да премине успешно изпитът, кандидатът трябва да докаже, че владее материята до степен, която изключва възможността с действие или бездействие да причини авария или щети на хора, кораб или товар или да предизвика замърсяване на околната среда при изпълнение на служебни задължения, отнасящи се до правоспособността, за която кандидатства, отмяната на ограничение или за потвърждение на правоспособност.

Чл. 86. (1) Изпитът за придобиване на правоспособност се състои от компютърен тест по всяка функция.

(2) Счита се за успешно издържал теста кандидат, който е дал не по-малко от 85 % верни отговори или е събрал определения брой точки. За успешно издържал изпита по модул английски език се счита кандидат, който е изпълнил критериите за оценка на изпит по английски език от програмите по чл. 74, ал. 3.

(3) До устен изпит по функцията, когато се изисква такъв, се допускат лицата, които успешно са издържали теста по ал. 2.

(4) Практическият изпит за пилоти и капитани на влекачи се провежда в реални условия чрез извършване на действителни маневри.

Чл. 87. (1) Когато изпитът по дадена функция включва няколко изпита - устен, писмен и/или практически, общата оценка е "издържал", когато по всички изпити кандидатът е получил оценка "издържал".

(2) Общата оценка на комисията по даден изпит е "издържал", когато 2/3 от членовете ѝ поставят оценка "издържал".

Чл. 88. Кандидатът е издържал изпитите за придобиване на правоспособност, за отмяна на ограничение или за потвърждаване на правоспособност само когато е издържал успешно изпитите по всяка функция за дадената правоспособност.

Чл. 89. (1) Кандидат, който не е положил успешно изпитите по някоя от функциите или модул английски език за съответната правоспособност, има право да се яви отново не по-рано от 1 месец след датата на провеждане на изпита.

(2) Кандидат, който в период от една година не е издържал успешно изпитите по всички функции, се явява отново на изпити по всички функции за дадената правоспособност.

Чл. 90. (1) Всяка изпитна комисия изготвя протокол за проведените изпити за съответната дата в 2 еднообразни екземпляра.

(2) Протоколите и всички други писмени документи на кандидатите се събират

в отделно дело и се съхраняват две години в съответната ДМА/ДРН, където е бил проведен изпитът.

Чл. 91. (1) Протоколите от изпитите за придобиване на правоспособност и права се одобряват от изпълнителния директор на ИАМА или от оправомощено от него лице и се съхраняват за срок от 50 години, по един екземпляр в архива на ИАМА и в съответната ДМА/ДРН, където е проведен изпитът.

(2) Изпълнителният директор на ИАМА при установяване на нарушения, свързани с придобиване на правоспособността, заличава от протокола по ал. 1 лицето, за което са установени нарушенията.

(3) Протоколите от изпитите за потвърждаване или отменяне на други ограничения, за преиздаване на свидетелства за правоспособност или издаване на потвърждения на чужди свидетелства се одобряват от директора на съответната ДМА/ДРН и се съхраняват за срок от 5 години в архива на тази ДМА и в архива на ИАМА.

Чл. 92. (1) Кандидат, който не е издържал успешно изпит, може да подаде възражение до изпълнителния директор на ИАМА в 14-дневен срок от датата на провеждане на изпита.

(2) Изпълнителният директор на ИАМА със заповед определя постоянно действаща комисия (или комисии) като помощен орган, извършващ проверка по постъпилите възражения.

(3) Комисията (или комисиите) по ал. 2 се формира от служители на ИАМА. Поне един от членовете на комисията трябва да притежава морска правоспособност, равна или по-висока от тази, за която е проведен изпитът, и поне един да е завършил успешно моделен курс 3.12 на ИМО и да удовлетворява изискванията на раздели А-I/6 и А-I/8 на Кодекса STCW. Един и същ служител не може да бъде едновременно член на комисията по чл. 74, ал. 1, провела изпита, и на комисията по ал. 2, извършваща проверка по възраженията на участвалите в същия изпит кандидати.

(4) Комисията по ал. 2 извършва проверка по възражението в 14-дневен срок от постъпването му и изготвя мотивирано становище до изпълнителния директор.

(5) Въз основа на становището по ал. 4 изпълнителният директор на ИАМА се произнася, като обявява кандидата за издържал успешно изпита или отхвърля възражението.

Чл. 93. (1) На морски лица, включени в одобрения протокол по чл. 91, ал. 1, се издава свидетелство за правоспособност или се отменят ограниченията след представяне на медицинско свидетелство за здравословна годност.

(2) Свидетелство за квалификация на Европейския съюз за капитан на плавателно средство по чл. 100, ал. 1, т. 2, буква "а" или на специално разрешение за плаване с помощта на радар по чл. 101, ал. 1, т. 3 се издава след представяне на свидетелство по чл. 94 за издържан практически изпит на тренажор, когато

практическият изпит е проведен на тренажор.

Чл. 94. (1) Свидетелство за издържан практически изпит на тренажор се издава на морско лице от изпълнителния директор на ИАМА или упълномощено от него лице след:

1. подаване на заявление за издаване на свидетелство за издържан практически изпит;
2. успешно полагане на практически изпит по реда на чл. 76, ал. 3.

(2) Свидетелството по ал. 1 се издава по образец съгласно Приложение III на Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/182 на Комисията от 14 януари 2020 г. относно образци за професионалните квалификации в областта на вътрешното корабоплаване.

Глава седма.

РЕГИСТРАЦИЯ НА МОРСКИ ЛИЦА И СВИДЕТЕЛСТВА

Чл. 95. В ИАМА се водят регистри на морските лица, на морските правоспособни лица и техните свидетелства, както следва:

1. регистри на морските правоспособни лица с правоспособност водач на кораб до 40 БТ и шкипер на кораб за спорт и развлечение - в дирекция "Морска администрация - Варна", дирекция "Морска администрация - Бургас" и в дирекция "Международни и национални регулации на корабоплаването" (ДМНРК), в зависимост от мястото на провеждане на изпита за придобиване на правоспособност;
2. регистри на морските правоспособни лица с правоспособност водач на малък кораб - в дирекция "Речен надзор - Русе" и дирекция "Речен надзор - Лом", в зависимост от мястото на провеждане на изпита за придобиване на правоспособност;
3. регистър на морските правоспособни лица с правоспособност, различна от тази по т. 1 и 2 - в ДМНРК;
4. регистри на свидетелствата на морските лица - в съответните ДМА/ДРН;
5. регистри на издадените потвърждения на свидетелства за правоспособност, издадени от администрациите на други държави - в съответните ДМА/ДРН;
6. (В сила от 17.01.2022 г.) регистри за квалификация на Европейския съюз за корабоплаване по вътрешни водни пътища, служебни книжки и корабни дневници и за документи, признати в съответствие с чл. 117, които са издадени, подновени, изтекли, временно прекратени или оттеглени, които са обявени за изгубени, откраднати или унищожени, или са с изтекъл срок на годност.

Чл. 96. (1) Регистрите се водят на хартиен и електронен носител и в тях под отделен номер се вписват следните данни за всяко морско лице:

1. собствено, бащино и фамилно име;
2. пол;
- 3.

дата на раждане;

4. място на раждане;

5. постоянен адрес;

6. гражданство;

7. единен граждански номер или личен номер на чужденец; за чужди граждани, неустановени трайно в страната - персонален номер от документа за самоличност на чужденец;

8. номер, дата на издаване и учебно заведение или център, издали документ за образование, квалификация или специалност;

9. поредна правоспособност и основание за придобиването ѝ.

(2) Вписванията в регистрите на данните по ал. 1 се извършват от длъжностно лице на ИАМА.

(3) Регистрите на морските правоспособни лица са безсрочни.

Чл. 97. (1) Регистърът по чл. 95, т. 4 включва данните по чл. 96, ал. 1, снимка на лицето и данни за:

1. срока на валидност на свидетелството;

2. ограниченията за упражняване на придобитите права;

3. (изм. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) издадените разрешения по чл. 21, ал. 1;

4. издадените свидетелства за премината специална и допълнителна подготовка;

5. издадените медицински свидетелства за здравословна годност, необходими за издаване на свидетелство за правоспособност;

6. кораба, на който лицето работи: име, ИМО номер или УЕИН, бруто тонаж за морските кораби, тип на кораба, пропульсивна мощност на КСУ и район на плаване на кораба;

7. длъжност, за която се изисква правоспособност или която дава възможност за придобиване на правоспособност, на която лицето е назначено на кораба, ниво на отговорност и функции, дата на постъпване и дата на напускане на кораба, общо прослужено време на кораба, признато за плавателен стаж;

8. номера на моряшкия паспорт и срока на валидност;

9. номера на моряшката книжка или служебната книжка.

(2) Данните по ал. 1, т. 6 и 7 се вписват при представяне на записка (приложение № 13), издадена от капитана на кораба, корабопридетеля или посредника, че лицето е назначено на съответния кораб и съответната длъжност, екипажен списък, моряшка/служебна книжка, индивидуален договор за наемане на работа или друг документ, удостоверяващ обстоятелствата, а при освобождаване на основание на представяне на записка (приложение № 13), издадена от капитана на кораба, моряшка/служебна книжка, екипажен списък или друг документ, удостоверяващ обстоятелствата.

(3) Документите по ал. 2, с изключение на моряшката/служебната книжка, се

съхраняват за срок от 2 години от датата на представянето им в съответната ДМА/ДРН.

(4) Морските лица представят в съответната ДМА/ДРН моряшка книжка за вписване данните за проведен плавателен стаж не по-рядко от веднъж на 2 години, а служебната книжка - не по-рядко от веднъж годишно.

(5) Данните по ал. 1 се съхраняват в съответната ДМА/ДРН до навършване на 90-годишна възраст на лицето, след което се архивират.

Чл. 98. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Регистрите за свидетелствата за квалификация на Европейския съюз по чл. 95, т. 6 включват данните от свидетелствата за квалификация на Европейския съюз и издаващия орган.

(2) Регистрите за служебните книжки по чл. 95, т. 6 включват името на титуляря, идентификационен номер на титуляря, идентификационен номер на служебната книжка, датата на издаване и издаващия орган.

(3) Регистрите за корабните дневници по чл. 95, т. 6 включват името на кораба, европейския идентификационен номер или европейския идентификационен номер на кораба (ENI номер), идентификационния номер на корабния дневник, датата на издаване и издаващия орган.

Чл. 99. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Изпълнителна агенция "Морска администрация" вписва незабавно в базата данни, поддържана от Европейската комисия съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2020/473 на Комисията от 20 януари 2020 г. за допълване на Директива 2017/2397 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на стандартите за базите данни за свидетелствата за квалификация, моряшките служебни книжки и корабните дневници на Европейския съюз (ОВ, бр. 100 от 2020 г.), данните относно свидетелствата за квалификация, служебните книжки и корабните дневници, посочени в чл. 98.

(2) Личните данни в регистрите по чл. 98 или в базата данни по ал. 1 се съхраняват за срок, не по-дълъг от необходимия за целите, за които са били събрани данните или за които се обработват допълнително в съответствие с настоящата наредба. Когато информацията вече не е необходима за тези цели, личните данни се унищожават.

(3) Изпълнителна агенция "Морска администрация" извършва всяко обработване на лични данни в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679.

(4) Личните данни се обработват само за целите на:

1. изпълнението, прилагането и оценката на настоящата наредба;
2. обмена на информация между органите, които имат достъп до базата данни, посочена в ал. 1, и Европейската комисия;
3. изготвянето на статистика.

(5) Изпълнителна агенция "Морска администрация" информира предварително лицата, чиито лични данни, и по-специално здравни данни, се обработват в регистрите по чл. 98 и базата данни по ал. 1, като при поискване от лицата осигурява достъп до

личните им данни.

Глава осма.

ИЗДАВАНЕ, ПРОДЪЛЖАВАНЕ СРОКА НА ВАЛИДНОСТ И ПРЕИЗДАВАНЕ НА СВИДЕТЕЛСТВА ЗА ПРАВОСПОСОБНОСТ, СВИДЕТЕЛСТВА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ, ДРУГИ РАВНОСТОЙНИ ДОКУМЕНТИ И ПОТВЪРЖДЕНИЯ

Чл. 100. (1) Изпълнителна агенция "Морска администрация" издава свидетелствата на морските лица, както следва:

1. свидетелства за правоспособност за работа на море:

а) за далечно и за крайбрежно плаване (приложение № 14);

б) за капитан на риболовен кораб в крайбрежно плаване (приложение № 15);

в) за капитан на влекач (приложение № 16);

г) за местно плаване (приложение № 17);

2. (В сила от 17.01.2022 г.) свидетелство за правоспособност за работа по вътрешни водни пътища:

а) свидетелство за квалификация на Европейския съюз за капитан съгласно Приложение I на Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/182 на Комисията от 14 януари 2020 г. относно образци за професионалните квалификации в областта на вътрешното корабоплаване;

б) свидетелство за квалификация на Европейския съюз за специфични операции съгласно Приложение I на Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/182 на Комисията от 14 януари 2020 г. относно образци за професионалните квалификации в областта на вътрешното корабоплаване:

аа) свидетелство за квалификация на Европейския съюз за експерт по използването на втечен природен газ;

аб) свидетелство за квалификация на Европейския съюз за експерт в областта на пътническото корабоплаване;

в) свидетелство за квалификация на Европейския съюз за член на палубната команда съгласно образеца на единен документ, съчетаващ свидетелство за квалификация на Европейския съюз и служебна книжка в Приложение II на Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/182 на Комисията от 14 януари 2020 г. относно образци за професионалните квалификации в областта на вътрешното корабоплаване;

г) свидетелство за механик вътрешно плаване съгласно образец, утвърден със заповед на изпълнителния директор на ИАМА.

3. свидетелство за правоспособност пилот (приложение № 18);

4. свидетелство за правоспособност водач на кораб до 40 БТ (приложение № 19);

5. свидетелство за правоспособност шкипер на кораб за спорт и развлечение (приложение № 20);

6. свидетелства за правоспособност водач на малък кораб (приложение № 21);
7. потвърждение на чуждо свидетелство за правоспособност за работа на море (приложение № 22);
8. свидетелства за професионална компетентност за премината специална и допълнителна подготовка за работа по вътрешни водни пътища на Европа;
9. свидетелства за професионална компетентност за премината специална и допълнителна подготовка за море;
10. свидетелства за професионална компетентност на лицата от изпълнителско ниво;

(2) Първоначално издаване на свидетелствата по ал. 1, т. 1, т. 2, буква "г" и т. 3 се извършва при изпълнение на следните условия:

1. придобита правоспособност;
2. здравословна годност;
3. наличие на валидни свидетелства за професионална компетентност, когато се изискват такива съгласно приложение № 1.

(3) В документите по чл. 100, ал. 1, т. 1 и техните потвърждения се вписват ограниченията (ако има такива) по отношение на типа и/или тонажа на кораба, района на плаване, типа и/или мощността на КСУ, за работа със средства за автоматична радиолокационна прокладка (ARPA), електронни навигационни карти (ECDIS) и/или автоматична система за идентификация (AIS), медицински ограничения и др.

(4) В свидетелството за крайбрежно плаване се поставя стикер с карта на района, за който то е валидно.

(5) (В сила от 17.01.2022 г.) Първоначално издаване на свидетелствата по ал. 1, т. 2, букви "а" - "в" се извършва при условие че:

1. лицето представи писмени доказателства:
  - а) за своята самоличност: собствено, бащино и фамилно име и единен граждански номер или личен номер на чужденец; за чужди граждани, неустановени трайно в страната - персонален номер от документа за самоличност на чужденец;
  - б) за това, че отговаря на съответните минимални изисквания за възраст, компетентност, административно съответствие и плавателен стаж за квалификацията, за която кандидатства (приложение № 7);
  - в) за това, че отговаря на стандартите за здравословна годност в съответствие с чл. 12.

2. от страна на ИАМА е извършена проверка на автентичността и валидността на документите, представени от лицето, и проверка, че на лицето вече не са издадени валидни свидетелства за квалификация на Европейския съюз.

(6) Свидетелствата по ал. 1, т. 8 - 10 съдържат:

1. свидетелството за професионална компетентност за премината специална и допълнителна подготовка:
  - а) надпис "Република България Изпълнителна агенция "Морска администрация";
  - б) номер и наименование на свидетелството за професионална квалификация;

в) трите имена, ЕГН, дата на раждане и снимка на морското лице - притежател на свидетелството;

г) пълно наименование на преминатия курс; за свидетелствата по т. 9 с изписване на правилото (или правилата) от Конвенция STCW или от Кодекса STCW;

д) ограниченията (ако има такива) - медицински, по отношение на типа на кораба, района на плаване и други;

е) дата на издаване и дата, до която свидетелството е валидно;

ж) име, фамилия и подпис на надлежно упълномощения служител от издаващата администрация и печат на администрацията;

з) данни за кореспонденция с издаващата администрация - седалище и адрес, адрес на електронната поща и на официалната интернет страница;

и) за свидетелствата по т. 8 - подпис на притежателя на свидетелството;

2. свидетелството за професионална компетентност на лицата от изпълнителско ниво:

а) надпис "Република България Изпълнителна агенция "Морска администрация";

б) номер и наименование на свидетелството за професионална компетентност;

в) трите имена, пол, гражданство, ЕГН, дата и място на раждане и снимка на морското лице - притежател на свидетелството;

г) пълно наименование на правоспособността с изписване на правилото от Конвенция STCW и от Кодекса STCW;

д) функции и ниво на отговорност, за изпълнението на които притежателят е квалифициран;

е) наложените от администрацията ограничения при изпълнение на функциите, ако има такива;

ж) длъжност или длъжности, които лицето може да заема, и ограничения, ако има наложени от администрацията;

з) регистров номер;

и) дата на издаване и дата, до която свидетелството е валидно;

к) подпис, име и фамилия на надлежно упълномощения служител от издаващата администрация и печат на администрацията;

л) подпис на притежателя на свидетелството;

м) данни за кореспонденция с издаващата администрация - седалище и адрес, адрес на електронната поща и на официалната интернет страница.

(7) Формата, размерите, графичното оформление и полиграфското изпълнение на документите по ал. 1, т. 8 - 10 се определят със заповед на изпълнителния директор на ИАМА.

(8) Свидетелствата по ал. 1, т. 4 - 6 и 8 - 10 се издават при следните условия:

1. лицето е включено в предварително представения в съответната ДМА/ДРН списък на курсистите;

2. лицето е завършило успешно курса и е включено в одобрен протокол от проведения изпит.

(9) В случаите, когато срокът на валидност на свидетелството е изтекъл и за издаването на ново свидетелство се изисква наличие на определен плавателен стаж, ИАМА издава ново свидетелство след служебна проверка на изисквания плавателен стаж.

Чл. 101. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Капитан на кораб, плаващ по вътрешни водни пътища, следва да притежава специално разрешение, когато:

1. плава по участъци, определени като вътрешни водни пътища от морски тип съгласно чл. 102;

2. плава по участъци, определени като вътрешните водни пътища, създаващи специфичен риск съгласно чл. 103;

3. плава с помощта на радар;

4. плава с кораб, използващ за гориво втечен природен газ;

5. плава с големи конвои.

(2) Специално разрешение по ал. 1, т. 1 и 3 - 5 се предоставя при условие, че:

1. лицето представи писмени доказателства:

а) за своята самоличност: собствено, бащино и фамилно име и единен граждански номер или личен номер на чужденец; за чужди граждани, неустановени трайно в страната - персонален номер от документа за самоличност на чужденец;

б) удостоверяващи, че отговаря на съответните минимални изисквания за възраст, компетентност, административно съответствие и плавателен стаж за квалификацията, за която кандидатства (приложение № 7);

в) удостоверяващи, че притежава свидетелство за квалификация на Европейския съюз за капитан на кораб или свидетелство, признато по реда на чл. 117, или че отговаря на минималните изисквания за получаване на свидетелство за квалификация на Европейския съюз за капитан;

2. от страна на ИАМА е извършена проверка на автентичността и валидността на документите, представени от лицето.

(3) За предоставяне на специално разрешение по ал. 1, т. 2 се изисква лицето да изпълни условията по ал. 2 и да представи доказателства, че отговаря на установените изисквания за компетентност за специфичните рискове във връзка с конкретния участък на вътрешния воден път.

(4) Специалното разрешение по ал. 1, т. 1 - 3 и 5 се предоставя от директора на съответната ДРН по заявяване на услугата или упълномощено от него лице чрез отбелязване в свидетелството по чл. 100, ал. 1, т. 2, буква "а".

(5) (Доп. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) Специалното разрешение по ал. 1, т. 4 се издава под формата на свидетелство за квалификация на Европейския съюз за експерт по използването на втечен природен газ по чл. 100, ал. 1, т. 2, буква "б", буква "аа".

Чл. 102. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Изпълнителна агенция "Морска администрация" определя участък от вътрешните водни пътища на територията на

Република България като вътрешен воден път от морски тип, когато е изпълнен един от следните критерии:

1. за участъка се прилага Конвенцията за международните правила за предпазване от сблъскване на море, съставена в Лондон на 20 октомври 1972 г. (обн., ДВ, бр. 17 от 2003 г.; доп., бр. 96 от 2018 г.);
2. шамандурите и знаците в участъка са в съответствие с морската система;
3. необходима е наземна навигация на този вътрешен морски път, или
4. за корабоплаването е необходимо морско оборудване за този вътрешен морски път, работата с което изисква специални познания.

(2) Изпълнителна агенция "Морска администрация" уведомява Европейската комисия за определянето на всеки конкретен участък от вътрешните водни пътища на територията на Република България като вътрешен воден път от морски тип. Уведомлението до Европейската комисия се придружава от обосновка, основана на критериите в ал. 1.

Чл. 103. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Изпълнителният директор на ИАМА може да определи участъци от вътрешните водни пътища, преминаващи през територията на Република България, като участъци със специфични рискове, когато тези рискове се дължат на една или повече от следните причини:

1. налице са често променящи се посока и скорост на течението;
2. налице са специфични хидроморфологични характеристики на участък от вътрешните водни пътища;
3. налице е специфично местно регулиране на трафика, обосновано от специфичните хидроморфологични характеристики на участъка от вътрешните водни пътища по т. 2;
4. налице е висока честота на произшествия в определен участък от вътрешния воден път, което се отдава на липсата на компетентност, която не е обхваната от стандартите, посочени в приложение № 9.

(2) С цел осигуряване на безопасността ИАМА може да се консултира със съответната европейска речна комисия в процеса на определяне на участъците, посочени в ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) Изпълнителна агенция "Морска администрация" уведомява Европейската комисия за мерките, които предвижда да приеме в съответствие с ал. 1 и с чл. 77, както и за мотивите за предприемане на мярката, най-малко шест месеца преди предвидената дата за приемане на тези мерки.

(4) Когато участъците от вътрешните водни пътища, посочени в ал. 1, са разположени по протежение на границата между Република България и друга държава - членка на Европейския съюз, ИАМА извършва консултация със съответния компетентен орган в тази държава и изпраща съвместно уведомление до Европейската комисия.

Чл. 104. (1) Свидетелствата за правоспособност, с изключение на свидетелствата за правоспособност по чл. 100, ал. 1, т. 2, букви "а", "б" и "г", т. 4 - 6 се подписват от изпълнителния директор на ИАМА или упълномощено от него лице.

(2) Потвържденията на свидетелствата за правоспособност по чл. 23, свидетелствата за професионална компетентност и другите равностойни документи се подписват от директора на ДМНРК, директора на съответната ДМА/ДРН или от упълномощено от него лице в зависимост от мястото на провеждане на курса.

(3) Свидетелствата за правоспособност, свидетелствата за професионална компетентност и потвържденията по чл. 100, ал. 1, т. 1, т. 2, буква "в", т. 3, 7 - 10 се подпечатват с печат на ИАМА с изображение на държавния герб.

Чл. 105. (1) Свидетелствата за правоспособност по чл. 100, ал. 1, т. 1, т. 2, буква "г", т. 3 и 7 - 8 са със срок на валидност до 5 години, но не повече от срока на валидност на което и да е свидетелство, необходимо за издаването им. Срокът на валидност на свидетелство за новопридобита правоспособност по чл. 100, ал. 1, т. 1, т. 2, буква "г" и т. 3 е до 5 години от датата на одобрение на протокола от изпита.

(2) Свидетелствата за правоспособност по чл. 100, ал. 1, т. 4 - 6 са със срок на валидност до 10 години.

(3) Потвържденията на свидетелствата за правоспособност са със срок на валидност до 5 години, но не повече от срока на валидност на което и да е свидетелство, необходимо за издаването им.

(4) Свидетелствата по чл. 100, ал. 1, т. 9 са със срок на валидност, посочен в приложение № 1, а свидетелствата по чл. 100, ал. 1, т. 10 са безсрочни.

(5) (В сила от 17.01.2022 г., изм. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) Срокът на валидност на свидетелството по чл. 100, ал. 1, т. 2, буква "в" за квалификация на Европейския съюз за член на палубната команда на кораб, плаващ по вътрешни водни пътища, е до датата на следващото медицинско освидетелстване съгласно чл. 16, ал. 2, т. 2 - 4 от Наредба № Н-11 от 30.04.2014 г. за определяне на изискванията за здравословна годност на морските лица в Република България.

(6) (В сила от 17.01.2022 г., изм. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) Срокът на валидност на свидетелството по чл. 100, ал. 1, т. 2, буква "а" за квалификация на Европейския съюз за капитан на плавателни средства е 13 години, при условие че лицето е преминало медицинско освидетелстване съгласно чл. 16, ал. 2 от Наредба № Н-11 от 30.04.2014 г. за определяне на изискванията за здравословна годност на морските лица в Република България.

(7) (В сила от 17.01.2022 г., изм. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) Срокът на валидност на свидетелството по чл. 100, ал. 1, т. 2, буква "б" за квалификация на Европейския съюз за специфични операции е 5 години.

(8) (В сила от 17.01.2022 г.) Срокът на валидност на специално разрешение, предоставено съгласно чл. 101, изтича с изтичането на срока на валидност на свидетелство за квалификация на Европейския съюз по ал. 6.

Чл. 106. (1) Морските лица подновяват свидетелствата си при:

1. отпадане на ограничение или друга промяна на обстоятелствата, при които свидетелствата са били издадени;
2. изтичане на срока на валидност на свидетелството;
3. промяна в статуса на притежавано валидно свидетелство, когато то е загубено, унищожено или обявено за невалидно.

(2) Ново свидетелство се издава, след като лицето представи доказателства за:

1. здравословна годност - с валидно медицинско свидетелство, издадено от лечебно заведение по чл. 12, ал. 3 или 5;
2. продължаваща компетентност за правоспособностите по чл. 32, т. 1 - 7, чл. 34, т. 1 - 6 и чл. 37, т. 1 - 4;
3. преминал опреснителен курс за специална или допълнителна подготовка, когато това се изисква съгласно приложение № 1;
4. (В сила от 17.01.2022 г.) изпълнение на минималните изисквания, посочени в приложение № 7, за правоспособностите по чл. 100, ал. 1, т. 2, буква "б".

(3) Ново свидетелство може да бъде издадено и преди изтичане на срока му на валидност, без да има промяна на обстоятелствата.

(4) За да бъде издадено или преиздадено свидетелство за правоспособност със срок на валидност след 1.01.2017 г., морските лица, в чиито учебни програми не е включена съответната подготовка, трябва да преминат курсове, одобрени от ИАМА, както следва:

1. за лицата от палубна команда от управленско и оперативное ниво - "Корабоводене с използване на радиолокатор и ARPA", "Управление на ресурсите на мостика", "Корабоводене с използване на електронни карти и автоматизирани идентификационни системи" (ECDIS & AIS), "Елементарни познания по опазване на морската среда", "Сигурност на кораба за лица, изпълняващи дейности, свързани със сигурността";
2. за лица от палубна команда от изпълнителско ниво - "Елементарни познания за сигурността на кораба" и "Елементарни познания по опазване на морската среда";
3. за морски лица от машинна команда от управленско и оперативное ниво - "Управление на ресурсите и работа в екип в машинно отделение", "Експлоатация на съвременни системи за управление на главни и спомагателни двигатели", "Сигурност на кораба за лица, изпълняващи дейности, свързани със сигурността", "Елементарни познания по опазване на морската среда", а за електромеханици и "Експлоатация и поддръжка на системи с напрежение над 1000 волта";
4. за лица от машинна команда от изпълнителско ниво - "Елементарни познания за сигурността на кораба" и "Елементарни познания по опазване на морската среда".

Чл. 107. (1) Продължаваща компетентност се доказва чрез изпълнение на едно от следните изисквания:

1. наличие на плавателен стаж при изпълнение на функции, посочени в свидетелството за правоспособност, с обща продължителност най-малко 12 месеца за

последните 5 години;

2. наличие на плавателен стаж при изпълнение на функции, посочени в свидетелството за правоспособност, с обща продължителност най-малко 3 месеца, реализиран през последните 6 месеца преди подаване на заявлението за издаване на ново свидетелство;

3. наличие на плавателен стаж на длъжност в управленско или оперативно ниво на отговорност, с една степен по-ниска от притежаваната правоспособност, с продължителност не по-малко от 3 месеца, реализиран непосредствено преди подаване на заявлението за издаване на ново свидетелство;

4. наличие на плавателен стаж като стажант на длъжност, съответстваща на притежаваната от него правоспособност, с продължителност не по-малко от 3 месеца, реализиран непосредствено преди подаване на заявлението за издаване на ново свидетелство;

5. удостоверение за успешно завършен курс за потвърждаване, одобрен от ИАМА;

6. успешно положен изпит пред ИАМА по одобрена програма.

(2) Продължаваща компетентност по отношение на свидетелствата за професионална компетентност за работа на танкери за лица от управленско и оперативно ниво се доказва чрез изпълнение на едно от следните изисквания:

1. наличие на одобрен плавателен стаж при изпълнение на функциите на съответния тип танкер, посочени в свидетелството за професионална компетентност или в неговото потвърждение, с обща продължителност най-малко 3 месеца за последните 5 години;

2. удостоверение за успешно завършен курс, одобрен от ИАМА.

(3) Продължаваща компетентност по отношение на свидетелствата за професионална компетентност за работа на кораби, плаващи в полярни води, за лица от управленско ниво се доказва чрез изпълнение на едно от следните изисквания:

1. наличие на одобрен плавателен стаж при изпълнение на функциите на съответния кораб, посочени в свидетелството за професионална компетентност или в неговото потвърждение, с обща продължителност най-малко 2 месеца за последните 5 години, или

2. изпълнение на функции, считани за еквивалентни на плавателния стаж, изискван съгласно т. 1, или

3. преминаване на одобрен тест, или

4. удостоверение за успешно завършен курс, одобрен от ИАМА.

Чл. 108. Свидетелствата по чл. 100, ал. 1, т. 4 - 6 се издават след удостоверяване на здравословната годност на кандидатите.

Чл. 109. (1) Продължаване срока на валидност на свидетелството по чл. 100, ал. 1, т. 1, буква "а" се извършва преди изтичане срока на валидност на свидетелството за правоспособност от директорите на съответната ДМА/ДРН по

заявяване на услугата при наличие на условията по чл. 106, ал. 2.

(2) При изтичане на срока на валидност на свидетелствата за правоспособност нови свидетелства се издават по реда на чл. 106.

Чл. 110. (1) Когато пилот не е заемал длъжността за период повече от 1 година, за всяка от тези години извършва по 15 маневри под ръководството на пилот-инструктор, включен в списъка на пилот-инструкторите, утвърден от директора на съответната ДМА за допускане за заемане на длъжност.

(2) Когато пилот не е заемал длъжността за период повече от 5 години, извършва 80 маневри под ръководството на пилот-инструктор, включен в списъка на пилот-инструкторите, утвърден от директора на съответната ДМА/ДРН за допускане за заемане на длъжност.

Чл. 111. (1) Когато капитан на влекач не е заемал длъжността за период от 3 и повече години, трябва да изпълни 30 маневри за допускане за заемане на длъжността.

(2) За преиздаване на свидетелство за девиатор морското лице представя документи за извършването на три девиационни обработки.

Глава девета.

ПРИЗНАВАНЕ НА СВИДЕТЕЛСТВА ЗА ПРАВОСПОСОБНОСТ, СВИДЕТЕЛСТВА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ И ДРУГИ РАВНОСТОЙНИ ДОКУМЕНТИ, ИЗДАДЕНИ ОТ АДМИНИСТРАЦИЯ НА ДРУГА ДЪРЖАВА. ПРОВЕРКА ЗА АВТЕНТИЧНОСТ НА БЪЛГАРСКИ СВИДЕТЕЛСТВА ЗА ПРАВОСПОСОБНОСТ

Раздел I.

Признаване на свидетелства за работа на море

Чл. 112. (1) На морско лице, притежаващо свидетелство за правоспособност, свидетелство за допълнителна и/или специална подготовка, издадено от администрацията на държава, която е включена в списъка, публикуван в официалния бюлетин на Европейския съюз, ИАМА от името на Република България като приемаща държава членка издава потвърждение на свидетелството, когато лицето ще работи на кораб, плаващ под българско знаме, след като:

1. лицето подаде заявление, към което се прилага свидетелството за правоспособност и потвърждение на същото, валидно свидетелство за здравословна годност, документ за самоличност и за платена такса;

2. администрацията, издала свидетелството и потвърждението му, удостовери тяхната автентичност.

(2) На морското лице по ал. 1, когато отговаря на изискванията, се издава потвърждение на свидетелството по чл. 104, ал. 2 (по Правило I/10 на STCW) за

заемане на длъжност, която е вписана в свидетелството му за правоспособност.

(3) Потвърждението по ал. 2, удостоверяващо признаването на свидетелство за правоспособност или свидетелството за професионална компетентност по правила V/1-1 и V/1-2 от Конвенция STCW, се издава по образец, утвърден от изпълнителния директор на ИАМА, при спазване на изискванията на раздел A-I/2, параграф 3 от Кодекса STCW и Правило I/2, параграф 7 от Конвенция STCW.

(4) Потвърждението по ал. 2 се извършва в едномесечен срок от постъпването на потвърждение за автентичност на свидетелството от органа, издал същото. Отказът за потвърждение на валидно свидетелство е мотивиран и подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Информацията относно процедурата за обжалване се публикува на интернет страницата на ИАМА.

(5) Срокът на валидност на издаденото от ИАМА потвърждение не може да бъде по-дълъг от срока на валидност на свидетелството за правоспособност или потвърждението на свидетелството.

(6) Когато признаването на държава, включена в списъка на държавите, признати по Директива 2008/106/ЕО, бъде отеглено, издадените преди оттеглянето от ИАМА потвърждения на свидетелства на такава държава остават валидни до изтичане на посочения в тях срок на валидност. Такива потвърждения не може да бъдат преиздавани и срокът им на валидност не може да се удължава.

Чл. 113. (1) На морско лице, притежаващо свидетелство за правоспособност, свидетелство за допълнителна и/или специална подготовка, издадено от администрация на държава, която не е включена в списъка, публикуван в официалния бюлетин на Европейския съюз, ИАМА може да издаде потвърждение на свидетелството, когато лицето ще работи на кораб, плаващ под българско знаме.

(2) Заявлението за признаване на свидетелство, издадено от администрация на държава, която не е включена в списъка по ал. 1, се подава от корабпритежателя на кораб, плаващ под българско знаме.

(3) Когато се установи, че български корабпритежател има съществен интерес свидетелства за правоспособност, издадени от администрация по ал. 1, да бъдат признавани чрез издаване на потвърждение на тези свидетелства от ИАМА, ИАМА изпраща обосновано искане до Европейската комисия за оценка на тази администрация с оглед признаване на издадените от нея свидетелства за правоспособност. В подкрепа на искането си ИАМА предоставя на Европейската комисия предварителен анализ на информацията, посочената в Приложение II към Директива 2008/106/ЕО относно минималното ниво на обучение на морските лица и допълнителна информация за основанията за признаване на третата държава.

(4) Изпълнителна агенция "Морска администрация" не изпраща в Европейската комисия предложения за признаване на свидетелства, издадени от администрации на държави, които не са страни по Конвенция STCW.

(5) За целите на признаването по ал. 1 и след получаване на заявлението по ал. 2 ИАМА прави мотивирано предложение до Европейската комисия с искане да бъде

оценена системата за подготовка и освидетелстване на моряците на съответната държава.

(6) След подаване на предложението по ал. 5 ИАМА може да издаде потвърждение на свидетелствата на морските лица от кандидатстващата държава до приемането на акт за изпълнение на Европейската комисия относно признаването на тази трета държава. Валидността на издадените потвърждения не може да надвишава 3 месеца.

(7) В случай на едностранно признаване на трета държава ИАМА съобщава на Европейската комисия броя на издадените потвърждения по ал. 6 до приемането на акта за изпълнение относно признаването на тази трета държава.

(8) След влизане в сила на акт за изпълнение на Европейската комисия относно признаване на третата държава се подготвя двустранно споразумение със съответната администрация на държавата - страна по Конвенция STCW.

(9) За подписване на споразумението по ал. 7 ИАМА информира Европейската комисия и ИМО.

Чл. 114. (1) Република България може да прекрати сключено споразумение по чл. 113, ал. 7, когато се установи нарушаване на условията в споразумението.

(2) В случаите по ал. 1 потвържденията на свидетелства на такава държава, издадени от ИАМА преди прекратяване на сключеното споразумение, остават валидни до изтичане на посочения в тях срок на валидност. Такива потвърждения не може да бъдат преиздавани и срокът им на валидност не може да се удължава.

(3) За обстоятелствата по ал. 1 и 2 ИАМА информира Европейската комисия, ИМО и държавата, с която е сключено споразумението.

Чл. 115. (1) Република България може да сключи споразумение с друга държава - членка на Европейския съюз, или с друга страна по Конвенцията STCW за взаимно прилагане на разпоредбите на Конвенцията STCW относно крайбрежното плаване. В споразумението се посочват подробностите относно съответните зони за крайбрежно плаване.

(2) Република България може да прекрати сключено споразумение по ал. 1, когато се установи нарушаване на условията в споразумението, включително и ако не се спазват принципите, уреждащи крайбрежното плаване, посочени в раздел А-1/3 от Кодекса STCW.

Чл. 116. (1) На морско лице, притежаващо свидетелство за правоспособност за крайбрежно плаване, издадено от администрацията на държава - членка на Европейския съюз, или от страна по Конвенцията STCW за определените ѝ граници на крайбрежно плаване, ИАМА издава потвърждение на свидетелството, когато лицето ще работи на кораб в крайбрежно плаване, при условие че между Република България и съответната държава - издател на свидетелството, има сключено споразумение по чл. 115, ал. 1 и след като:

1. лицето подаде заявление, към което се прилага свидетелството за правоспособност и потвърждение на същото, валидно свидетелство за здравословна годност, документ за самоличност и за платена такса;

2. администрацията, издала свидетелството и потвърждението му, удостовери тяхната автентичност.

(2) Срокът на валидност на издаденото потвърждение по ал. 1 не може да бъде по-дълъг от срока на валидност на свидетелството за правоспособност или потвърждението на свидетелството.

(3) В случаите по чл. 115, ал. 2 издадените от ИАМА преди прекратяване на споразумението потвърждения на свидетелства остават валидни до изтичане на посочения в тях срок на валидност. Такива потвърждения не може да бъдат преиздавани и срокът им на валидност не може да се удължава.

Раздел II.

Признаване на свидетелства за работа по вътрешни водни пътища

Чл. 117. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Свидетелства за квалификация на Европейския съюз, служебни книжки или корабни дневници, издадени в съответствие с изискванията на настоящата наредба, или от компетентен орган на държава - членка на Европейския съюз по смисъла на чл. 26 от Директива 2017/2397 са валидни за всички вътрешни водни пътища на Европа.

(2) Свидетелство за квалификация, служебна книжка или корабен дневник, издадени в съответствие с разпоредбите относно навигационния персонал по река Рейн, в които се определят изисквания, идентични с тези на настоящата наредба, са валидни за всички вътрешни водни пътища на Европа.

(3) Издадените от трета държава свидетелства, служебни книжки и корабни дневници за работа по вътрешни водни пътища са валидни за всички вътрешни водни пътища на Европа само ако третата държава признава документите на Европейския съюз, издадени в съответствие с правилата в настоящата наредба и издадените от нея документи са включени в списъка по чл. 118, т. 2.

(4) Свидетелство за квалификация, служебна книжка или корабен дневник за работа по вътрешни водни пътища, издадени в съответствие с националните правила на трета държава, които определят изисквания, идентични с тези на настоящата наредба, са валидни за всички вътрешни водни пътища на Европа, когато са включени в списъка по чл. 118, т. 2.

(5) Свидетелствата за издържан практически изпит по чл. 94, ал. 1, издадени от компетентните органи в други държави - членки на Европейския съюз, се признават от изпълнителния директор на ИАМА или упълномощено от него лице без последващи изисквания или оценки.

(6) (Нова - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) Алинея 4 се прилага включително за свидетелствата за квалификация, служебните книжки и корабните

дневници, признати по реда на § 20а.

Чл. 118. (В сила от 17.01.2022 г.) Изпълнителният директор на ИАМА или упълномощено от него лице признава със заповед свидетелства за работа по вътрешни водни пътища, издадени от трети държави, когато са изпълнени следните изисквания:

1. морското лице подаде заявление, към което е приложено за признаване свидетелство за работа по вътрешни водни пътища, издадено от трета държава;

2. свидетелството по т. 1 е включено в списъка на документите, издадени от трети държави, които са признати за валидни за всички вътрешни водни пътища на Европейския съюз, поддържан от Европейската комисия.

Чл. 119. (В сила от 17.01.2022 г.) (1) Изпълнителният директор на ИАМА уведомява Европейската комисия, ако счита, че трета държава не спазва изискванията за признаване на документите по чл. 117, като посочва обосновани причини за твърдението си.

(2) Временно прекратяване на действието по всички вътрешни водни пътища на Европа на издадените свидетелства за квалификация, служебни книжки и корабни дневници се извършва въз основа на акт за изпълнение на Европейската комисия, когато приложимите изисквания за признаването им не са изпълнени.

Раздел III.

Проверка за автентичност на български свидетелства

Чл. 120. (1) Изпълнителна агенция "Морска администрация" извършва проверка на автентичността на българско свидетелство и на достоверността на вписаните в него данни по искане на администрация на държава - страна по Конвенция STCW, корабоприетел или менинг-агент.

(2) Проверката по ал. 1 се извършва чрез сверяване на предоставените от запитващия данни с тези, вписани в електронния регистър на морските лица, а в случай на съмнение - и с тези, съдържащи се в изпитните протоколи и в документацията, съхранявана в учебните заведения.

(3) Резултатът от проверката по ал. 1 се предоставя чрез електронни средства.

(4) Когато запитващият не е администрация и е поискал писмено удостоверяване на автентичността на българско свидетелство за правоспособност и достоверността на вписаните в него данни, за удостоверяването се събира таксата, предвидена в Тарифа № 5 за таксите, които се събират в системата на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 121. Когато при проверката по чл. 120, ал. 2 се констатира, че предоставеното свидетелство съдържа неверни данни, с промени на данните в него,

допълнителни записи или заличаване или фотокопието на свидетелството е манипулирано по такъв начин, ИАМА изисква оригиналите и изпраща същите на прокуратурата за търсене на наказателна отговорност.

Раздел IV.

Временно прекратяване и отмяна на свидетелства за квалификация на Европейския съюз или специални разрешения за капитани на кораби, плаващи по вътрешни водни пътища. Административно сътрудничество, предотвратяване на измами и други незаконни практики

Чл. 122. (1) Когато е налице съмнение, че свидетелство за квалификация на Европейския съюз или специално разрешение за капитан на кораб, плаващ по вътрешни водни пътища, е престанало да отговаря на изискванията за издаването му, Изпълнителна агенция "Морска администрация" извършва проверка по случая.

(2) Изпълнителна агенция "Морска администрация" отменя издадено от агенцията свидетелство или специално разрешение, когато проверката установи, че документът вече не отговаря на изисквания за издаването му.

(3) Изпълнителна агенция "Морска администрация" прекратява за определен период валидността на свидетелството за квалификация на Европейския съюз, когато счита, че временното прекратяване е необходимо по съображения, свързани с безопасността или общественения ред.

(4) Изпълнителна агенция "Морска администрация" вписва незабавно в базата данни по чл. 99, ал. 1, поддържана от Европейската комисия, временните прекратявания и отменените свидетелства.

Чл. 123. Когато при проверката по чл. 122 ИАМА установи, че в свидетелството за квалификация на Европейския съюз, служебна книжка, корабен дневник, медицинско свидетелство или регистър по чл. 95, т. 6 се съдържат неверни данни, ИАМА изисква оригиналите на документите и изпраща същите на прокуратурата за търсене на наказателна отговорност.

Чл. 124. Изпълнителна агенция "Морска администрация" обменя информация с компетентните органи на други държави - членки на Европейския съюз, във връзка с удостоверяването на квалификациите на лицата, които участват в експлоатирането на корабите, включително информацията за временното прекратяване и отмяната на свидетелства, като спазва принципите за защита на личните данни съгласно Регламент (ЕС) 2016/679.

Глава десета. ВАХТЕНА СЛУЖБА

Чл. 125. (1) Капитанът носи отговорност преди всяко отплаване на кораба първата и следващите вахти да бъдат осигурени с достатъчен брой морски лица с необходимите правоспособности, отпочинали и в добро здравословно състояние за безопасно носене на вахтената служба, в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 88б от Кодекса на търговското корабоплаване.

(2) Съгласно разписанието за вахтите морските лица 4 часа преди застъпване на вахта и по време на изпълнение на задълженията си не трябва да са употребили упойващи вещества или съдържанието на алкохол да надвишава 0,05 % ниво на алкохол в дъха или 0,25 мг/л алкохол в кръвта.

(3) Разписание за вахтите се изготвя на работния език на кораба и на английски език за море и се поставя на видно място на мостика, машината и общодостъпно място на кораба.

Чл. 126. (1) Капитанът на кораба е отговорен за правилното планиране и безопасното плаване през целия преход от отправното до крайното пристанище.

(2) Капитанът на кораба извършва планирането в следните етапи:

1. оценка на необходимите данни за рейса по източниците за информация;
2. изготвяне на план за прехода;
3. изпълнение на плана и разпределение на отговорностите.

(3) Капитанът на кораба планира прехода от кей до кей, като взема под внимание всички възможни източници на информация. Ако не разполага с информация за крайното пристанище на рейса, той изработва план за прехода за тази част, за която има информация, и го актуализира, когато получи допълнителна информация за следващите пристанища и райони на плаване.

Чл. 127. (1) Капитанът на кораба е отговорен за организацията и правилното носене на вахтената служба по време на преход и на котва, а за носенето на вахтата в машинно отделение е отговорен и главният механик.

(2) За организиране изпълнението на разпорежданията на капитана са отговорни лицата от ходовата или котвената вахта, като изпълнението им е задължение на целия екипаж.

Чл. 128. (1) Преди началото на всеки преход капитанът на кораба провежда и документира инструктаж на вахтените помощник-капитани.

(2) Вахтените помощник-капитани се придържат в своите действия към изискванията на плана за прехода и към разпорежданията на капитана за осигуряване безопасността на кораба по време на прехода.

(3) Капитанът и вахтените помощник-капитани са отговорни за безопасното плаване на кораба.

Чл. 129. (1) Главният механик провежда и документира преди началото на всеки преход инструктаж на вахтените механици.

(2) Главният механик и вахтените механици са отговорни за осигуряване готовността на главната машина за незабавно изменение на хода на кораба след команда от мостика.

Чл. 130. Капитанът на кораба е отговорен за осигуряване на кораба с пълен комплект пособия и коригирани навигационни карти за районите на предстоящото плаване.

Чл. 131. Заповедите и разпорежданията на капитана на морски кораб се вписват в дневник (Master Standing Orders Book) и включват инструкции за безопасността на кораба, екипажа и околната среда при носене на ходова и котвена вахта относно:

1. редовното определяне на местоположението на кораба и воденето на прокладката;

2. воденето на визуално и радиотехническо наблюдение на района на плаване и изпълнение на изискванията на Международните правила за предотвратяване сблъскването на кораби на море (COLREG 72) на ИМО, навигационна система IALA и Морски и въздушен наръчник по търсене и спасяване (IAMSAR) на ИМО и Международната организация за гражданско въздухоплаване (ICAO);

3. ефективната работа на навигационното оборудване, комуникациите, следенето и отчитането на грешките на компаса, жирокомпаса и на радионавигационните прибори;

4. плаването в различни хидрометеорологични и навигационни условия, като намалена видимост, щормови условия, плаване в плитчини, теснини и канали, в крайбрежни води, плаване с пилот на борда и др.;

5. организацията и носенето на вахтата на котва и дежурство в пристанище.

Чл. 132. (1) Заповедите и разпорежданията на капитана на морски кораб за нощните вахти се вписват в дневник (Night Orders Book) и включват инструкции относно действията на вахтените помощник-капитани, включително когато капитанът отсъства от мостика.

(2) Вахтените помощник-капитани удостоверяват с подписа си в дневника по ал. 1, че са разбрали всички разпореждания на капитана.

Чл. 133. Корабопритежателят разработва и прилага вътрешни процедури за носене на вахта в съответствие с глава VIII на Конвенция STCW, както е изменена и допълнена, с които се запознават членовете на екипажа.

Глава единадесета.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА КОРАБОПРИТЕЖАТЕЛИТЕ

Чл. 134. (1) Преди да назначат морски лица на работа на своите кораби,

корабопритежателите са длъжни:

1. да изискат от лицето да представи:

а) документите, изисквани за заемане на длъжността, за която лицето кандидатства, удостоверяващи неговата правоспособност и/или професионална компетентност в съответствие с приложение № 1;

б) моряшка (съответно служебна) книжка;

в) документ, удостоверяващ здравословната годност на лицето;

2. да поискат проверка на автентичността на документите по т. 1, буква "а" и на достоверността на вписаните в тях обстоятелства.

(2) Корабопритежателите осигуряват на работещите на корабите им морски лица валидни документи по ал. 1 по време на целия период на работа на борда на кораба.

(3) Корабопритежателите осигуряват въвеждащо обучение на брега за всички новопостъпили членове на екипажа за запознаване с правилата на компанията, всички процедури и обзавеждане, свързани с осигуряване на личната безопасност, безопасността на корабоплаването, опазване на околната среда от замърсяване, сигурността на кораба, както и с техните задължения, в съответствие с изискванията на раздел А-I/14 от Кодекса STCW.

(4) Корабопритежателите са длъжни да поддържат актуален списък на екипажа на всеки свой кораб, като представят копие от същия в съответната ДМА/ДРН, където е регистриран корабът, не по-късно от 3 работни дни след промяната.

(5) Чрез системата за управление на безопасността на кораба или чрез вътрешни правила корабопритежателите осигуряват на всеки новоназначен член от екипажа достатъчно време, за да премине инструктаж на борда на кораба и да се запознае с конкретните си задължения във връзка с постигане безопасността и сигурността на кораба, опазването на околната среда от замърсяване, личната безопасност, както и с правилата за работа с оборудването, което ще използва при изпълнение на своите задължения. Провеждането на инструктажа се удостоверява в писмена форма.

(6) Корабопритежателите са длъжни да поддържат досие на всяко морско лице, което е наето и работи на техните кораби, най-малко за времето, за което имат сключен трудов договор.

(7) Досието по ал. 6 съдържа най-малко следната информация:

1. лични данни, идентифициращи лицето, снимка, адрес и телефон за контакт;

2. копия на всички свидетелства за правоспособност, свидетелства за професионална компетентност по приложение № 1 и други документи, даващи право на лицето да заема съответната длъжност, както и издадените разрешения за заемане на по-висока длъжност, ако има такива;

3. документ, показващ какви първоначални инструктажи са проведени с лицето по отношение на безопасността и сигурността на работа на кораба, запознаване със задълженията му на кораба и приборите и устройствата, с които ще работи;

4. копие на документ, установяващ здравословната годност на лицето за работа на кораб в определен район на длъжността, за която лицето е назначено;

5. договора/ите между корабоприетеля и морското лице;

6. данни за продължителността и длъжностите, на които е работило лицето на всеки кораб, на който е било назначено.

(8) Когато работният език на кораба не е български език, корабоприетелят осигурява документацията по Международния кодекс за безопасна експлоатация на обявения работен език.

Чл. 135. Корабоприетелят предприема всички необходими действия да попълни незабавно с правоспособно лице длъжността, вписана в документа за надлежно комплектуване на кораба с екипаж, която по време на рейс е била овакантена от лице, притежаващо необходимото свидетелство за правоспособност.

Чл. 136. Корабоприетелят създава организация за осигуряване и провеждане на учебна плавателна практика на борда на корабите си съобразно броя им, големината и районите им на плаване в съответствие с изискванията за провеждане на практиката и съгласувано с ИАМА.

Чл. 137. Корабоприетелят не допуска лице от екипажа да заема определена длъжност на кораби, плаващи под българско знаме, в определен район, за които в медицинското свидетелство на лицето, в свидетелството за правоспособност и/или в потвърждението по чл. 23 (по Правило I/10 на STCW) има вписани ограничения за заемането на тази длъжност или за съответния район на плаване.

Допълнителни разпоредби

§ 1. Лицата, отговарящи на изискванията за образование и здравословна годност, служили или служещи на военни или граничнополицейски кораби, могат да придобият правоспособност по тази наредба, както следва:

1. за правоспособност "водач на кораб до 40 БТ" - въз основа на удостоверение от щаба на Военноморските сили или Главна дирекция "Гранична полиция" за преминалата програма за подготовка на офицерски състав към допускане към самостоятелно носене на ходова вахта или самостоятелно управление на кораб и сдали успешен изпит за този допуск, плавателен стаж не по-малко от 3 години на действителна корабна служба, успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1 за лицата, завършили различна специалност от "Корабоводене";

2. за правоспособност "шкипер на кораб за спорт и развлечение до 300 БТ" - след подаване на заявление пред ИАМА въз основа на диплома за завършено образование по специалност "Корабоводене", удостоверение от щаба на Военноморските сили или Главна дирекция "Гранична полиция" за преминалата програма

за подготовка на офицерски състав към допускане към самостоятелно управление на кораб и сдали успешен изпит за този допуск, плавателен стаж не по-малко от 1 година на длъжност "командир на кораб" с водоизместване над 40 БТ;

3. за правоспособност "вахтен помощник-капитан на кораб над 500 БТ" - въз основа на удостоверение за успешно завършен одобрен от ИАМА курс за преквалификация, удостоверение за преминалата учебна плавателна практика 6 месеца в курса на обучение или плавателен стаж не по-малко от 6 месеца на длъжност "командир на кораб" с водоизместване над 500 тона, 6-месечен учебен плавателен стаж, удостоверен с дневник за практическа подготовка, като стажант вахтен помощник-капитан на търговски кораб в далечно плаване с големина 500 БТ или повече и успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

4. за правоспособност "капитан на кораб до 500 БТ в местно плаване" - въз основа на удостоверение от щаба на Военноморските сили или Главна дирекция "Гранична полиция" за преминалата програма за подготовка на офицерски състав към допускане към самостоятелно управление на кораб и сдали успешен изпит за този допуск, плавателен стаж не по-малко от 3 години на длъжност "командир на кораб" с водоизместване над 500 тона и успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

5. за правоспособност "вахтен механик на кораб с КСУ над 750 kW" - въз основа на удостоверение за преминалата учебна плавателна практика 6 месеца в курса на обучение или плавателен стаж не по-малко от 6 месеца на длъжност "механик на кораб с КСУ над 750 kW", 6-месечен учебен плавателен стаж, удостоверен с дневник за практическа подготовка, като стажант-механик на търговски кораб с пропульсивна мощност на КСУ 750 kW или по-голяма и успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

6. за правоспособност "главен механик на кораб с КСУ от 750 до 3000 kW в местно плаване" - въз основа на удостоверение от щаба на Военноморските сили или Главна дирекция "Гранична полиция" за преминалата програма за подготовка на офицерски състав към допускане към самостоятелно носене на ходова вахта и успешно сяден изпит за този допуск, плавателен стаж не по-малко от 3 години на длъжност "механик на кораб с КСУ над 750 kW" и успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1;

7. за правоспособност "корабен рулеви, корабен електротехник, корабен моторист" - въз основа на документ за плавателен стаж не по-малко от изисквания за съответната правоспособност, издаден от щаба на Военноморските сили или Главна дирекция "Гранична полиция", документ за завършена школа или подготвителен курс и успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1.

§ 2. Лицата, завършили семестриално трети курс на висше образование - бакалавърска програма по специалност "Корабоводене", "Корабни машини и механизми" или "Електрообзавеждане на кораба", при наличие на 3 месеца учебна плавателна практика, документирана в дневник за практическа подготовка и здравословна годност, могат да придобият правоспособност съответно "Корабен

рулеви", "Корабен моторист" или "Корабен електротехник" след успешно полагане на изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1.

§ 3. (1) Лицата, придобили правоспособност по чл. 32, т. 1 - 7 и отговарящи на изискванията за здравословна годност, се счита, че отговарят на изискванията по чл. 41, т. 5 и могат да заявят издаване на свидетелство за правоспособност "Водач на кораб до 40 БТ".

(2) Лицата, завършили висше образование и придобили образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалност "Корабоводене" или завършили средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско", притежаващи плавателен стаж от 2 месеца на морски кораб в палубна команда и отговарящи на изискванията за здравословна годност, могат да придобият правоспособност "Водач на кораб до 40 БТ" след успешно полагане на изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1 по Международните правила за предпазване от сблъскване на море.

§ 4. (1) Лицата, придобили правоспособност по чл. 32, т. 1 - 5 и отговарящи на изискванията за здравословна годност, се счита, че отговарят на изискванията по чл. 41, т. 7 и могат да заявят издаване на свидетелство за правоспособност "Шкипер на кораб за спорт и развлечение до 300 БТ".

(2) Лицата, завършили висше образование и придобили образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър" по специалност "Корабоводене", отговарящи на изискванията за здравословна годност и притежаващи 6 месеца плавателен стаж като член на екипажа на кораб над 40 БТ, могат да придобият правоспособност "Шкипер на кораб за спорт и развлечение до 300 БТ" след успешно полагане на изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1.

(3) Лицата, завършили средно образование с придобита трета степен на професионална квалификация по специалност "Корабоводене - морско", отговарящи на изискванията за здравословна годност, притежаващи правоспособност "Квалифициран моряк палубна команда" или 12 месеца плавателен стаж като член на екипажа на кораб над 40 БТ, могат да придобият правоспособност "Шкипер на кораб за спорт и развлечение до 300 БТ" след успешно полагане на изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1.

§ 5. (1) Лицата, притежаващи свидетелство за правоспособност по чл. 32, т. 1 - 3, които имат плавателен стаж 12 месеца през последните 5 години на длъжност "капитан на влекач" и отговарят на изискванията за здравословна годност, могат да заявят преиздаване на свидетелството си за правоспособност по чл. 32, т. 1 - 3 с вписване на ограничение "капитан на влекач".

(2) Лицата, притежаващи свидетелство за правоспособност по чл. 34, т. 1 - 4, които имат плавателен стаж 12 месеца през последните 5 години на длъжност "главен/втори механик на влекач с КСУ над 3000 kW/от 750 до 3000 kW" и отговарят на

изискванията за здравословна годност, могат да заявят преиздаване на свидетелството си за правоспособност по чл. 34, т. 1 - 4 с вписване на ограничение "главен/втори механик на влекач с КСУ над 3000 kW/от 750 до 3000 kW".

(3) За преиздаване на свидетелство за специална и допълнителна подготовка лицата по ал. 1 и 2 преминават съответен опреснителен курс съгласно приложение № 1.

(4) Лицата по ал. 1 и 2 могат да заявят преиздаване на свидетелство за правоспособност по чл. 37 при наличие на съответни технически средства за СМСББ на борда на влекача.

(5) (Нова - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) Лице, което има плавателен стаж 12 месеца през последните 5 години на влекач, може да преминава опреснителен курс за допълнителна подготовка съгласно приложение № 1 за преиздаване на съответното свидетелство за професионална компетентност.

§ 6. Изпълнителна агенция "Морска администрация" е национален компетентен орган за обмен на информация с другите държави - членки на ЕС, и трети страни относно придобиването на свидетелства от морските лица.

§ 7. Изпълнителна агенция "Морска администрация" уведомява Европейската комисия, другите държави - членки на ЕС, и трети страни, с които има споразумение съгласно Правило I/10, параграф 1.2, от Конвенция STCW за данните за контакт със съответния национален компетентен орган за обмен на информация относно придобиването на свидетелства от морските лица.

§ 8. (1) Ежегодно ИАМА предоставя на Европейската комисия събраната до 31 декември на предходната година информация за всички свидетелства за правоспособност или потвърждения, удостоверяващи тяхното издаване, за всички потвърждения на свидетелства за правоспособност, издадени от други държави, както и за всички свидетелства за професионална компетентност, издадени на лицата от изпълнителско ниво, която включва:

1. по отношение на свидетелствата за правоспособност и потвържденията, удостоверяващи тяхното издаване:

- а) име и ЕГН на морското лице;
- б) дата на раждане, гражданство и пол на морското лице;
- в) номер на свидетелството за правоспособност, чието издаване се потвърждава;
- г) номер на потвърждението, удостоверяващо издаването;
- д) длъжност или длъжности;
- е) дата на издаване или най-скорошна дата на продължаване на валидността на документа;
- ж) дата на изтичане на валидността на документа;
- з) статус на свидетелството;

и) ограничения;

2. по отношение на потвържденията на свидетелства за правоспособност, издадени от други държави:

а) име и уникален идентификационен номер на морското лице, ако има такъв;

б) дата на раждане, гражданство и пол на морското лице;

в) държава, издала оригиналното свидетелство за правоспособност;

г) номер на оригиналното свидетелство за правоспособност;

д) номер на потвърждението, удостоверяващо признаването на свидетелството;

е) длъжност или длъжности;

ж) дата на издаване или най-скорошна дата на продължаване на валидността на документа;

з) дата на изтичане на валидността на документа;

и) статус на потвърждението;

к) ограничения;

3. по отношение на свидетелствата за професионална компетентност:

а) име и ЕГН на морското лице;

б) дата на раждане, гражданство и пол на морското лице;

в) номер на свидетелството за професионална компетентност;

г) длъжност или длъжности;

д) дата на издаване или най-скорошна дата на продължаване на валидността на документа;

е) дата на изтичане на валидността на документа;

ж) статус на свидетелството за професионална компетентност.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя в електронен формат за статистически цели и за целите на член 20, параграф 8 и член 21, параграф 2 на Директива 2008/106/ЕО относно минималното ниво на обучение на морските лица.

(3) Правото на собственост върху необработените данни по ал. 1 принадлежи на Република България. Обработената за статистически цели информация, предоставяна на Европейската комисия, е общественодостъпна в съответствие с разпоредбите относно прозрачността и защитата на информацията, установени в чл. 4 от Регламент (ЕО) № 1406/2002 г. на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2002 г. за създаване на Европейска агенция за морска безопасност (ОВ, L 208 от 2002 г.), изменен с Регламент (ЕО) № 1644/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 22 юли 2003 г. (ОВ, L 245 от 2003 г.), Регламент (ЕО) № 724/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. (ОВ, L 129 от 2004 г.), Регламент (ЕО) № 2038/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. (ОВ, L 386 от 2006 г.) и Регламент (ЕО) № 100/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2013 г. (ОВ, L 39 от 2013 г.).

(4) С цел защита на личните данни на морските лица, преди информацията да бъде предоставена на Европейската комисия, данните по т. 1, букви "а", "в" и "г", по т. 2, букви "а", "г" и "д" и т. 3, букви "а" и "в" се преобразуват в анонимни посредством

софтуер, осигурен или одобрен от Комисията.

(5) Събирането, предаването, съхранението, анализът и разпространението на информацията по ал. 1 се осъществяват в съответствие с приетите от Европейската комисия технически изисквания и мерки за гарантиране на нейната защита.

§ 9. (1) Изпълнителна агенция "Морска администрация" е национален компетентен орган по смисъла на Директива (ЕС) 2017/2397 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. относно признаването на професионалните квалификации за вътрешното корабоплаване и за отмяна на директиви 91/672/ЕИО и 96/50/ЕО на Съвета, който:

1. организира и контролира изпитите съгласно чл. 80;
2. одобрява програмите за обучение съгласно чл. 61;
3. одобрява тренажорите съгласно чл. 72;
4. издава, подновява, временно прекратява или отменя свидетелствата и специалните разрешения, посочени в чл. 100, ал. 1, т. 2 и ал. 6, както и служебните книжки и корабните дневници;
5. валидира плавателния стаж в служебни книжки;
6. определя лекуващите лекари, които могат да издават медицински свидетелства съгласно чл. 12;
7. води и поддържа регистрите, посочени в чл. 95, т. 6;
8. при откриване на измами и други незаконни практики предприема действия за уведомяване на компетентните органи за борба с тях по реда на чл. 123.

(2) За компетентния орган на територията на Република България, определен в съответствие с ал. 1, изпълнителният директор на ИАМА или упълномощено от него лице уведомява Европейската комисия.

(3) До 17 януари 2028 г. ИАМА предоставя на Европейската комисия информацията, необходима за целите на мониторинга на изпълнението и оценката на директивата по ал. 1, в съответствие с указанията, предоставени от Европейската комисия след консултации с държавите членки относно събирането на информацията, формата и съдържанието.

§ 10. По смисъла на тази наредба:

1. "местно плаване" е:
  - а) за море - плаването във вътрешните морски води, териториалното море и прилежащата зона на Република България;
  - б) за вътрешните водни пътища - плаването в участъка на р. Дунав от км 374,100 до км 845,650;
2. "крайбрежно плаване" е плаване в морските пространства на Република България или в близост до брега, както го е определила крайбрежната държава, с която Република България има подписано споразумение;
3. "далечно плаване" е плаване по море, което не е местно и крайбрежно;
4. "Зона А1" е морски район, включен в обхвата на най-малко една брегова

ултракъсовълнова (VHF) радиостанция с възможност за непрекъснато цифрово избирателно повикване (DSC) по тревога; "Зона А2" е морски район, включен в обхвата на най-малко една брегова средновълнова (MF) радиостанция с възможност за непрекъснато цифрово избирателно повикване (DSC) по тревога; "Зона А3" е морски район, включен в обхвата на най-малко един от геостационарните спътници за морски свързки (между географските паралели 70°N и 70°S); "Зона А4" са морските райони извън зоните А1, А2 и А3;

5. "вътрешни водни пътища на Европа" са р. Дунав, реките, езерата и каналите на Европа, ползвани за корабоплаване;

6. "свидетелство за морско корабоплаване" е:

а) "свидетелство за правоспособност" - документ, издаден на капитана, офицерите и радиооператора за СМСББ в съответствие с глави II, III, IV и VII от Кодекса STCW, който дава право на своя законен притежател да заема длъжност и изпълнява функции в съответното ниво на отговорност;

б) "свидетелство за професионална компетентност" - документ, различен от свидетелството за правоспособност, издаден на морско лице и потвърждаващ, че са изпълнени съответните изисквания от Конвенция STCW и Директива 2008/106/ЕО по отношение на обучението, компетенциите и плавателния стаж;

в) "друг равностоен документ" - всеки друг писмен документ, различен от свидетелството за правоспособност и свидетелството за професионална компетентност, независимо от наименованието, което носи, използван, за да се установи, че са изпълнени съответните изисквания на Конвенция STCW и Директива 2008/106/ЕО;

7. "малък кораб" е всеки кораб, плаващ по вътрешни водни пътища, чиято дължина на корпуса е по-малка от 20 м; независимо от дължината не се считат за малки кораби:

а) корабите, построени или оборудвани за влачене, тласкане или за придвижване на борд на кораби, които не са малки кораби;

б) фериботите;

в) корабите, на които е разрешено да превозват повече от 12 пътници;

г) корабите, при които произведението от дължината (L), широчината (B) и газенето (T) е обем от 100 m³ или повече;

8. "ро-ро пътнически кораб" е кораб, предназначен за превоз на пътници и товари, с товарни помещения с хоризонтален начин за натоварване и разтоварване или помещения от специална категория, както е определено в Международната конвенция за безопасност на човешкия живот на море, 1974 г., с допълненията;

9. "учебна плавателна практика" е обучение, което е част от одобрена подготовка и е проведено на учебен или търговски кораб, на който могат да се изпълняват задачи от дневника за практическа подготовка по време на плаване под ръководството на квалифицирано лице, капитана, назначен от него офицер или главния механик по одобрена програма;

10. "комбинирана учебно-производствена практика" е обучение, което е част от

одобрена подготовка и е проведено в учебни работилници и лаборатории, както и на учебен или търговски кораб, под ръководството на квалифицирано лице;

11. "стажант в морското корабоплаване" е лице, плаващо като дубльор на съответната длъжност, под ръководството на капитана, назначен от него офицер или главния механик;

12. "квалифицирано лице" е лице, което изпълнява задължения на кораб, като инструктор, оценител или ръководител на учебна практика в учебно заведение, което има морско образование и правоспособност, най-малко равна или по-висока от обучаемите, получил е необходимия теоретичен и практически опит чрез успешно завършен, одобрен от ИАМА курс по програмата на моделен курс 6.09/3.12 на ИМО;

13. "пътник" е всяко лице на борда на кораба на възраст над 1 година, с изключение на членовете на екипажа и всички други лица, които работят или изпълняват задължения, свързани с дейността на кораба;

14. "вътрешни води на Република България" са водните пространства във вътрешността на страната, без корабоплавателен контакт с морето или с р. Дунав;

15. "пропулсивна мощност на корабната силова уредба" е общата максимална продължителна мощност на цялата главна пропулсивна уредба на кораба, изразена в киловати (kW) и указана в документа за регистрация на кораба, както и в другите корабни документи;

16. "друга силнотоква специалност" са специалностите в областта на електротехниката, различна от "Електрообзавеждане на кораба", в които не са покрити теми и хорариумът, както са определени в ИМО моделен курс 7.08;

17. "клас на автоматизация A2/A1" означава:

а) "A2" - без вахта в машинно отделение, но с вахта в централния пост за управление;

б) "A1" - без вахта в машинно отделение и в централния пост за управление;

18. "одобрена програма" е програма, одобрена от изпълнителния директор на ИАМА и съставена в съответствие с Конвенция STCW, препоръчаните от нея документи и моделни курсове, както и резолюции на ИМО;

19. "критерии за оценка" са критерии, които са разработени на ниво не по-ниско от задължителните критерии на Конвенция STCW, част А;

20. "независима оценка" е оценка от квалифицирано лице, което е независимо от учебния център, учебното заведение или дейностите, които се оценяват, за да се удостовери, че административните и оперативните процедури на всички нива са управлявани, организирани, спазвани и следени вътрешно, за да се докаже пригодността им за достигането на декларираните стандарти в съответствие с Конвенция STCW;

21. "офицер" е наименование на длъжностите от управленско и оперативно ниво, с изключение на капитана и главния механик;

22. "корабен офицер по сигурността" е лице на борда на кораба, определено от корабоприетеля и отговорно пред капитана за сигурността на кораба, включително и за прилагането и поддържането на корабния план по сигурността, и

взаимодействащо с офицера по сигурността на корабоприетеля и офицера по сигурността в посетеното пристанище;

23. "влекач" е специализиран търговски кораб за влачене, маневриране на кораби или за обезпечаване на безопасността им;

24. "вахтена служба" е период от време, през който морските лица изпълняват дейностите, съответстващи на длъжността им, както са определени в нормативните актове или правилата на корабоплавателната компания;

25. "Кодекс STCW" е Кодексът за подготовка и освидетелстване на моряците и носенето на вахта, както е приет с Резолюция 2 на конференцията на страните по Конвенцията STCW от 1995 г., както е изменена;

26. "признаване" е приемане от ИАМА по реда на глава девета на свидетелство за правоспособност, свидетелство за професионална компетентност или друг равностоеен документ, издаден от друга държава;

27. "приемаща държава - членка на ЕС" е всяка държава - членка на ЕС, в която морско лице изисква признаване на свидетелство за правоспособност, свидетелство за професионална компетентност или друг равностоеен документ;

28. "кораб за спорт и развлечение" е плавателен съд, собственост на физическо лице, компания или спортен клуб и използван за спорт, туризъм и развлечение от собственика, приятели на собственика, неговото семейство или служители на компанията, техни роднини и приятели, или членовете на спортния клуб и техните семейства, когато за ползването на плавателния съд не се заплаща такса, с изключение на средства, които да послужат за покриване на разходите на плавателния съд, свързани с плаването, екскурзията или спортната проява;

29. "специална подготовка" е подготовка, свързана с изискванията на глава V и глава VI на Конвенция STCW;

30. "допълнителна подготовка" е подготовка, свързана с влезли в сила изменения и допълнения на компетентностите съгласно изискванията на Конвенция STCW;

31. "системни нарушения по смисъла на чл. 65, ал. 2" са три или повече нарушения по отношение на воденето на записи относно присъствието на обучаемите, както и на другите изисквания на одобрената програма и правилата, установени в тази наредба;

32. "капитан" е лице, което командва кораб;

33. "радиооператор" е лице, което притежава свидетелство, издадено или признато от ИАМА на основание разпоредбите на Радио правилата;

34. "Радиооператор за СМСББ" е лице, притежаващо квалификация, както се изисква от глава IV на Конвенция STCW и чл. 38;

35. "изпълнителско ниво" е член на корабния екипаж, различен от капитан или офицер;

36. "радиослужба" е носене на вахта и техническо обслужване и ремонт на радиоинсталацията, изпълнявани в съответствие с Радио правилата и Международната конвенция за безопасност на човешкия живот на море, 1974 г., както

са изменени;

37. "нефтен танкер" е кораб, построен и експлоатиран за превоз на нефт и нефтопродукти в наливно състояние;

38. "танкер химикаловоз" е кораб, построен или приспособен и експлоатиран за превоз в насипно състояние на течни продукти, описани в глава 17 на Международния кодекс за химически продукти в наливно състояние;

39. "танкер за втечнени газове" е кораб, построен или приспособен и експлоатиран за превоз в насипно състояние на втечнени газове или други продукти, описани в глава 19 на Международния кодекс за превоз на газове;

40. "пътнически кораб" е кораб, както е определен в Международната конвенция за безопасност на човешкия живот на море, 1974 г., както е изменена;

41. "електромеханик" е офицер, квалифициран в съответствие с условията, предвидени в правило III/6 на Конвенция STCW, както е изменена;

42. "палубен боцман" е лице от изпълнителско ниво, квалифицирано в съответствие с условията, предвидени в правило II/5 на Конвенция STCW, както е изменена;

43. "машинен боцман" е лице от изпълнителско ниво, квалифицирано в съответствие с условията, предвидени в правило III/5 на Конвенция STCW, както е изменена;

44. "електротехник" е лице от изпълнителско ниво, квалифицирано в съответствие с условията, предвидени в правило III/7 на Конвенция STCW, както е изменена;

45. "старши помощник" е офицер, следващ по старшинство след капитана на кораба, който поема отговорността за командване на кораба в случай на неспособност на капитана;

46. "корабен механик" е офицер, квалифициран в съответствие с условията, предвидени в правила III/1, III/2 или III/3 на Конвенция STCW, както е изменена;

47. "главен механик" е старшият корабен механик, отговорен за задвижването, експлоатацията и поддръжката на механичните и електрическите съоръжения на кораба;

48. "втори механик" е офицер корабен механик, следващ по старшинство след главния механик на кораба, който поема отговорността за задвижването, експлоатацията и поддръжката на механичните и електрическите съоръжения на кораба в случай на неспособност на главния механик;

49. "ISPS код" е Международният кодекс за сигурност на корабите и пристанищните съоръжения, както е изменен, приет на 12.12.2002 г. с Резолюция 2 на Конференция на договарящите страни по Международната конвенция за безопасност на човешкия живот на море, 1974 г.;

50. "задължения по сигурността" - включват всички задачи и задължения, изпълнявани на борда на кораба, както са определени в глава XI-2 на Международната конвенция за безопасност на човешкия живот на море, 1974 г., и ISPS кода;

51. "непосредствено преди" по смисъла на чл. 107 е период от време, ненадвишаващ 7 работни дни, отчитан между датата на приключването на плавателния стаж и датата на подаване на заявление от лицето;

52. "свидетелство за квалификация на Европейския съюз" е свидетелство, издадено от компетентен орган, удостоверяващо, че лицето отговаря на изискванията на тази наредба за плаване по вътрешни водни пътища на Европа;

53. "членове на палубната команда на кораб, плаващ по вътрешни водни пътища" са лица, които са ангажирани с общото експлоатиране на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища на Европейския съюз, и които изпълняват различни задачи, като задачи, свързани с корабоплаване, контрол на експлоатирането на кораба, обработка и поддръжане на товари, превоз на пътници, дейности по корабна механика, поддръжка и ремонт, комуникация, здраве, безопасност и защита на околната среда, с изключение на лицата, натоварени единствено с експлоатацията на двигателите, крановете или електрическото и електронното оборудване;

54. "експерт в областта на пътническото корабоплаване" е лице, служещо на борда на кораб, плаващ по вътрешни водни пътища, което притежава квалификация да предприема мерки при извънредни ситуации, възникнали на борда на пътническите кораби;

55. "експерт по използването на втечен природен газ" е лице, което притежава квалификация да участва в процедура по зареждане на кораб, плаващ по вътрешни водни пътища, използващ като гориво втечен природен газ, или да бъде капитан на такъв кораб;

56. "специфичен риск" е риск за безопасността, дължащ се на специфични плавателни условия, които изискват капитан на кораб, плаващ по вътрешни водни пътища, да има компетентности, надхвърлящи това, което се очаква в рамките на общите стандарти за компетентност на управленско равнище;

57. "тласкач" е плавателен съд, построен специално за придвижване чрез тласкане на състави от плавателни съдове;

58. "голям конвой" е тласкан състав, при който производението на общата дължина и общата ширина на състава от плавателни съдове е 7000 квадратни метра или повече;

59. "управленско ниво за плаване по вътрешни водни пътища" е ниво на отговорност, свързано с изпълнението на отговорностите на капитан на плавателно средство и с гарантирането на правилното изпълнение на всички задачи, свързани с експлоатирането на дадено плавателно средство, от страна на останалите членове на палубната команда;

60. "оперативно ниво за плаване по вътрешни водни пътища" е ниво на отговорност, свързано с работата на моряк, старши моряк или шурман и с поддържането на контрол върху изпълнението на всички задачи в рамките на определена област на отговорност на лицето в съответствие с подходящи процедури и под ръководството на лице на управленско равнище;

61. "служебна книжка за работа по вътрешни водни пътища" е личен регистър,

съдържащ подробни данни за плавателния стаж на член на екипажа на кораб, плаващ по вътрешните водни пътища, по-специално плавателния стаж и осъществените пътувания;

62. "корабен дневник на кораб, плаващ по вътрешни водни пътища" е официален запис на пътуванията, осъществени от един кораб и неговия екипаж;

63. "валидна служебна книжка" или "валиден корабен дневник на кораб" е служебна книжка или корабен дневник, отворени за запис на данни;

64. "плавателен стаж за работа по вътрешни водни пътища" е времето, измерено в дни, прослужено от членовете на палубната команда по време на пътуване с плавателно средство по вътрешните водни пътища, включително дейности по товарене и разтоварване, изискващи активни навигационни операции, и заверено от ИАМА;

65. "Кодекс IGF" е Международният кодекс за безопасност на корабите, използващи като гориво газове или други горива с ниска пламна температура, съгласно определението в правило II-1/2.29 от SOLAS 74;

66. "Полярен кодекс" е Международният кодекс за кораби, плаващи в полярни води, съгласно определението в правило XIV/1.1 от SOLAS 74;

67. "полярни води" са арктическите води и/или антарктическото пространство съгласно определенията в правила XIV/1.2 - XIV/1.4 от SOLAS 74;

68. (нова - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) "моделен курс 7.01" е моделен курс на Международната морска организация, покриващ в пълна степен компетентностите, посочени в таблица А-II/2 на Кодекс STCW;

69. (нова - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) "моделен курс 7.03" е моделен курс на Международната морска организация, покриващ в пълна степен компетентностите, посочени в таблица А-II/1 на Кодекс STCW;

70. (нова - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) "моделен курс 7.02" е моделен курс на Международната морска организация, покриващ в пълна степен компетентностите, посочени в таблица А-III/2 на Кодекс STCW;

71. (нова - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) "моделен курс 7.04" е моделен курс на Международната морска организация, покриващ в пълна степен компетентностите, посочени в таблица А-III/1 на Кодекс STCW;

72. (нова - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) "моделен курс 7.08" е моделен курс на Международната морска организация, покриващ в пълна степен компетентностите, посочени в таблица А-III/6 на Кодекс STCW;

73. (нова - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) "моделен курс 1.31" е моделен курс на Международната морска организация, покриващ в пълна степен компетентностите за Корабен радиоелектроник за СМСББ втори клас.

§ 11. С тази наредба се въвеждат изисквания на:

1. Директива 2008/106/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно минималното ниво на обучение на морските лица, изменена с Директива 2012/35/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г.,

изменена с Директива (ЕС) 2019/1159 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. за изменение на Директива 2008/106/ЕО относно минималното ниво на обучение на морските лица и за отмяна на Директива 2005/45/ЕО относно взаимното признаване на свидетелства за морски лица, издадени от държавите членки;

2. Директива (ЕС) 2017/2397 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2017 г. относно признаването на професионалните квалификации за вътрешното корабоплаване и за отмяна на директиви 91/672/ЕИО и 96/50/ЕО на Съвета;

3. Делегирана директива (ЕС) 2020/12 на Комисията от 2 август 2019 г. за допълване на Директива (ЕС) 2017/2397 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на стандартите за компетентности и съответни знания и умения, за практическите изпити, за одобряването на тренажори и за здравословна годност;

4. (нова - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) Директива (ЕС) 2021/1233 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юли 2021 г. за изменение на Директива (ЕС) 2017/2397 по отношение на преходните мерки за признаването на свидетелства от трети държави.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 12. Наредбата се издава на основание чл. 87, ал. 1 от Кодекса на търговското корабоплаване.

§ 13. Правоспособностите и правата на лицата, придобити до влизане в сила на тази наредба, се приравняват в съответствие с изискванията на таблицата - приложение № 23. Приравняването на правоспособностите и правата на морските лица по чл. 4, ал. 2 и 3 се извършва при изпълнението на изискванията за специална и допълнителна подготовка съгласно приложение № 1.

§ 14. Свидетелствата за правоспособност, издадени до влизане в сила на тази наредба, се признават до изтичане на срока им на валидност, с изключение на тези по § 21, ал. 1 и § 22, ал. 1.

§ 15. Свидетелствата за правоспособност, издадени без срок на валидност, са невалидни и се преиздават след представяне на медицинско свидетелство за здравословна годност.

§ 16. На лица, в чиято образователна програма са включени подготовки, които покриват изискванията на националните стандарти за издаване на свидетелства за професионална компетентност по специална и допълнителна подготовка или друг равностоен документ, след представяне на доказателства от обучаващата институция се издава съответното свидетелство.

§ 17. (1) Лицата, които са придобили правоспособност "корабен рулеви" преди 1.01.2012 г., могат да придобият правоспособност по реда на чл. 33, т. 8 при наличието на плавателен стаж 12 месеца на длъжност в палубна команда, изпълнен в рамките на 60 месеца преди 1.01.2012 г. след успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1.

(2) Лицата, които са придобили правоспособност "корабен моторист" преди 1.01.2012 г., могат да придобият правоспособност по реда на чл. 35, т. 7 при наличието на плавателен стаж 12 месеца на длъжност в машинна команда, изпълнен в рамките на 60 месеца преди 1.01.2012 г. след успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1.

§ 18. (1) Лицата, които са изпълнявали не по-малко от 12 месеца в рамките на 60 месеца преди 1.01.2012 г. длъжности от оперативнo ниво, свързани с експлоатацията и поддръжката на корабното електрообзавеждане на борда на кораби с КСУ над 750 kW, и отговарят на стандарта за компетентност, определен в раздел А-III/6 от Кодекса STCW, могат да придобият правоспособност "корабен електромеханик" след успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1.

(2) Лицата, които са изпълнявали не по-малко от 12 месеца в рамките на 60 месеца преди 1.01.2012 г. длъжности от изпълнителско ниво, свързани с експлоатацията и поддръжката на корабното електрообзавеждане на борда на кораби с КСУ над 750 kW, и отговарят на стандарта за компетентност, определен в раздел А-III/7 от Кодекса STCW, могат да придобият правоспособност "корабен електротехник" след успешно положен изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1.

§ 19. Лицата, които са придобили правоспособност "електромеханик вътрешно плаване" или "моряк моторист" преди 17 януари 2022 г., могат да придобият правоспособност "механик вътрешно плаване" след полагане на изпит пред комисията по чл. 74, ал. 1.

§ 20. (1) Плавателният стаж за работа по вътрешни водни пътища се отчита до 16 януари 2022 г. по данните, вписани при постъпване на длъжност на кораб чрез запис в моряшкия паспорт и/или записа на капитана на кораба в служебната книжка за работа на река (приложение № 4 на Наредба № 6 от 2012 г. за компетентност на морските лица в Република България), удостоверяващи периода на работа и заеманата длъжност.

(2) Служебните книжки и корабните дневници на кораби, плаващи по вътрешните водни пътища, издадени преди 18 януари 2022 г., остават валидни до 18 януари 2032 г.

§ 20а. (Нов - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.) (1) Свидетелства за квалификация, служебни книжки и корабни дневници, издадени от трета държава

преди 18 януари 2024 г., се признават до 17 януари 2032 г. при условие, че са издадени въз основа на международни споразумения, по които Република България е страна, приложими преди 16 януари 2018 г.

(2) Признаването по ал. 1 се извършва въз основа на подадено заявление със заповед на изпълнителния директор на ИАМА или упълномощено от него лице.

(3) Признаването по ал. 1 се ограничава до вътрешните водни пътища на територията на Република България.

§ 21. (1) Свидетелствата за капитани на кораби, издадени съгласно приложение № 18 от Наредба № 6 от 2012 г. за компетентност на морските лица в Република България преди 18 януари 2022 г., остават валидни за вътрешните водни пътища на Европейския съюз до 18 януари 2032 г.

(2) До 18 януари 2032 г. капитан на кораб, плаващ по вътрешни водни пътища, който притежава свидетелство по ал. 1, издадено от ИАМА, може да заяви издаване на свидетелство за квалификация на Европейския съюз или признаване на свидетелство по реда на чл. 117, ал. 2 - 4, при условие че предостави писмени доказателства в съответствие с чл. 100, ал. 5, букви "а" и "в".

(3) Когато издава свидетелства за квалификация на Европейския съюз по ал. 2, ИАМА запазва, доколкото е възможно, предоставените преди това права, включително по отношение на специалните разрешения, посочени в чл. 101.

§ 22. (1) Членове на екипажа на кораб, плаващ по вътрешни водни пътища, различни от капитана на кораба, притежаващи свидетелство за квалификация, издадено съгласно приложение № 18 от Наредба № 6 от 2012 г. за компетентност на морските лица в Република България преди 18 януари 2022 г., или притежаващи свидетелство за квалификация, признато от държава - членка на Европейския съюз, в съответствие с Директива 2005/36/ЕО, могат да използват това свидетелство до 18 януари 2032 г. В рамките на този период членовете на екипажа имат право да се позовават на Директива 2005/36/ЕО в случаите на признаване на техните свидетелства от органите на други държави - членки на Европейския съюз.

(2) До 18 януари 2032 г. лицата по ал. 1 могат да заявят издаване на свидетелство за квалификация на Европейския съюз или признаване на свидетелство по реда на чл. 117, ал. 2 - 4 пред ИАМА, при условие че предоставят писмени доказателства в съответствие с чл. 100, ал. 5, букви "а" и "в".

(3) Когато лице по ал. 1 заяви издаване на свидетелство за квалификация на Европейския съюз или признаване на свидетелство по реда на чл. 117, ал. 2 - 4, ИАМА издава или признава свидетелство за квалификация на Европейския съюз, при условие че изискванията за компетентност са сходни или по-ниски от изискванията за подлежащото на подмяна свидетелство.

(4) Свидетелство, за което изискванията са по-високи от изискванията за подлежащото на подмяна свидетелство, се издава само когато са изпълнени следните условия:

1. за свидетелство за квалификация на Европейския съюз за моряк: 540 дни плавателен стаж, включително най-малко 180 дни във вътрешно корабоплаване;

2. за свидетелство за квалификация на Европейския съюз за старши моряк: 900 дни плавателен стаж, включително най-малко 540 дни във вътрешно корабоплаване;

3. за свидетелство за квалификация на Европейския съюз за шурман: 1080 дни плавателен стаж, включително най-малко 720 дни във вътрешно корабоплаване.

(5) Плавателният стаж по ал. 4 се доказва посредством служебните книжки, корабните дневници или други доказателства.

(6) Минималната продължителност на плавателния стаж, посочен в ал. 4, може да бъде намалена с не повече от 360 дни плавателен стаж, когато кандидатът притежава диплома, призната от компетентния орган, която потвърждава специализирано обучение на кандидата в областта на вътрешното корабоплаване, включващо плавателна практика. Намаляването на минималната продължителност не може да е по-голямо от продължителността на специализираното обучение.

§ 23. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник", с изключение на чл. 1, ал. 2, буква "г", ал. 5 и 8, чл. 3, т. 2, чл. 4, ал. 4, чл. 8, ал. 5 - 6, чл. 10, чл. 13, чл. 15, ал. 2, чл. 31, чл. 48 - 54, чл. 58, чл. 61, ал. 5 - 10, чл. 72, ал. 3 - 7, чл. 75 - 77, чл. 95, т. 6, чл. 98 - 99, чл. 100, ал. 1, т. 2 и ал. 5, чл. 101 - 103, чл. 105, ал. 5 - 8, чл. 106, ал. 2, т. 4, чл. 117 - 119, приложение № 6 към чл. 15, ал. 2, приложение № 7 към чл. 49, ал. 1, приложение № 8 към чл. 49, ал. 2, приложение № 9 към чл. 49, ал. 2, приложение № 11 към чл. 72, ал. 3 и приложение № 12 към чл. 79, ал. 4, които влизат в сила от 17 януари 2022 г.

§ 24. Тази наредба отменя Наредба № 6 от 2012 г. за компетентност на морските лица в Република България (ДВ, бр. 31 от 2012 г.), с изключение на чл. 4, ал. 4, чл. 8, ал. 4, чл. 10, чл. 13, ал. 2, чл. 29, чл. 45 - 46, чл. 83, ал. 1, т. 2 и ал. 2, чл. 84, ал. 1, чл. 95 - 103, приложение № 2 - 2а към чл. 4, ал. 4, приложение № 4 към чл. 8, ал. 4, приложение № 6 към чл. 110, ал. 1, приложение № 6а към чл. 10, ал. 2, приложение № 10 към чл. 13, ал. 2 и приложение № 18 към чл. 83, ал. 1, т. 2, които се прилагат до 16 януари 2022 г.

§ 25. Приложенията към наредбата се обнародват като притурка на "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби

КЪМ НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 6 ОТ 17.06.2021 Г. ЗА КОМПЕТЕНТНОСТ НА МОРСКИТЕ ЛИЦА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 6 ОТ 2022 Г., В СИЛА ОТ 17.01.2022 Г.)

§ 22. Наредбата влиза в сила от 17 януари 2022 г.

Приложение № 1 към чл. 4, ал. 2 и 3

(Изм. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.)

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 2 към чл. 8, ал. 3

(Предишно Приложение № 2 към чл. 8, ал. 4 - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.)

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 3 към чл. 8, ал. 4

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 4 към чл. 9, ал. 3

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 5 към чл. 15, ал. 2

(Изм. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.)

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 6 към чл. 15, ал. 2

(В сила от 17.01.2022 г., изм. - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.)

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 7 към чл. 49, ал. 1

(В сила от 17.01.2022 г.)

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 8 към чл. 49, ал. 2

(В сила от 17.01.2022 г.)

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 9 към чл. 49, ал. 2

(В сила от 17.01.2022 г.)

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 10 към чл. 66, ал. 1

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 11 към чл. 72, ал. 3

(В сила от 17.01.2022 г.)

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 12 към чл. 76, ал. 1

(В сила от 17.01.2022 г.)

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 13 към чл. 97, ал. 2

(Предишно Приложение № 13 към чл. 19, ал. 2 - ДВ, бр. 6 от 2022 г., в сила от 17.01.2022 г.)

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 14 към чл. 100, ал. 1, т. 1, б. "а"

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 15 към чл. 100, ал. 1, т. 1, б. "б"

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 16 към чл. 100, ал. 1, т. 1, б. "в"

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 17 към чл. 100, ал. 1, т. 1, б. "г"

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 18 към чл. 100, ал. 1, т. 3

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 19 към чл. 100, ал. 1, т. 4

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 20 към чл. 100, ал. 1, т. 5

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 21 към чл. 100, ал. 1, т. 6

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 22 към чл. 100, ал. 1, т. 7

(Отделено като самостоятелен акт)

Приложение № 23 към § 13 на ПЗР

(Отделено като самостоятелен акт)